

Přílohy

Příloha č. 1: Rozhovor s Mgr. Petrem Mrzenou, šéfredaktorem ČT1 (text)

Na jaké publikum se zaměřujete, co se týká zpravodajství?

Myslím, že Česká televize nemá specifikovanou žádnou diváckou skupinu. Určitě je nutné připomenout, že vycházíme z toho, že jsme veřejnoprávní instituce a že bychom měli v zásadě vysílat v souladu se zákonem o České televizi a v souladu s etickým kodexem České televize. Tohle jsou dva základní dokumenty, které nám do značné míry ukazují i kudy se ubírat, co se týče diváků. Nesmíme například - což je věc, na které si hodně zakládáme - zapomínat na menšiny. Je to věc, která se právě těmito dvěma dokumenty, o kterých jsem mluvil, prolíná, takže naše vysílání musí být doslova pestré, aby si tam všechny divácké skupiny našly to své. Ve zpravodajství se tedy nezaměřujeme na jednu skupinu diváků, pro nás tvoří cílovou skupinu vlastně diváci celé ČR. Jde vlastně o to, že koncesionářské poplatky jsou placeny v rodinách, takže ani věkově tyhle věci v zásadě nijak zvlášť nesledují.

Ted' bych se chtěla přiblížit k tomu, jak funguje rutinní den ve zpravodajství. Jak často máte zpravodajské porady?

My vyrábíme kontinuální zpravodajství, to znamená 24 hodinový zpravodajský kanál a související pořady a programy na něm. To znamená, že ta denní agenda je dána rytmem vysílání, je svým způsobem specifická. V televizním prostředí v České republice je svým způsobem jedinečná. Máme tady sérii porad určených pro 24 hodinové zpravodajství, pro kanál ČT24 a pak tady máme sérii porad pro další pořady, které vyrábíme pro další stanice, například ČT1. Zároveň jsou tady některé porady společné. Biorytmus zpravodajství v České televizi začíná ráno velkou výrobní poradou v 9 hodin.

Ta je tedy pro ČT1?

To je ta společná. Jsou tři typy porad. Tahle je společná, je to velká výrobní porada, která je určena pro ČT24 i pro pořady ČT1. Je to porada, která začíná v 9 hodin ráno a je i hodnotící, vracíme se k uplynulému vysílání, to znamená k večeru, k noci a směřujeme k ránu. Na této poradě, plánujeme veškerou produkci pro následující hodiny. Je to taková velká klíčová porada, která se nejdříve odehrává v kruhu vedoucích, tzn.

ředitel zpravodajství, šéfredaktor, zástupci šéfredaktora a vedoucí jednotlivých rubrik, protože tady je redakce členěna na podredakce – redakci domácí, redakci zahraniční, redakci ekonomickou a kulturní. Účastní se jí také editoři jednotlivých programů a šéfeditoři kontinuálního vysílání a spolu s nimi určujeme denní agendu a bavíme se o věcech, které se budou prioritně vysílat na 24 hodinovém kanálu a které se budou prioritně vysílat v jednotlivých pořadech. Takže to je porada, která je poměrně dost velká, pro vysílání je zásadní. Jak jsem říkal, začíná v 9 hodin a obvykle končí v 10 hodin, a v té druhé části, řekněme od půl desáté do deseti se jí zúčastní i reportéři. S reportéry se potom bavíme o konkrétním naplnění našich představ a jejich představ, o plánech natáčení. Je to také porada hodně zaměřená na techniku, typu kdo kde bude, v kolik hodin, tahle porada je i hodně produkční záležitost.

A konáte nějaké polední či odpolední porady?

Máme velkou výrobní poradu ve 2 hodiny, na které se krátce vracíme k proběhnuvšímu vysílání, ale především se bavíme o tom, co bude následovat v odpoledních a podvečerních hodinách a samozřejmě také večer. Tady na té poradě už máme konkrétnější představu o tom, co bude přesně v jednotlivých kontinuálních vstupech, protože máme kontinuální odpolední blok vysílání na ČT24 a máme další pořady, které vysíláme jen v některé dny, jako třeba pořady o kultuře, máme další pořady typu TEP, atd. Zároveň jsou pořady pravidelné, které se vysílají každý den: Interview, ČT24, Události, Hyde Park a posléze se bavíme o pořadech, které následují – Události, komentáře, přeskočil jsem diskusní pořad Ekonomika na ČT24. Je toho poměrně dost. Ale tohle jsou pořady, o kterých už ve 2 hodiny slyšíme konkrétní představu – kdo tam bude jako host, o čem budou mluvit, a nějakou základní představu o tom, na co se budeme hostů ptát, jaká bude agenda jednotlivých pořadů. Zároveň tahle porada slouží jako velká porada směrem k bodovému scénáři pořadu Události. Po skončení této části porady, kde se bavíme o vysílání toho dne, následuje s těmi samými lidmi, tzn. s editory těch pořadů, o kterých jsem mluvil, se zástupci šéfredaktora a s vybranými redaktory porada k tomu, co se bude dít druhý den, Tam potom nastupují zase vedoucí další pořadů, jako je ranní vysílání Studia 6, kde je kontinuální dopolední vysílání, a další pořady, no a plánujeme také noc, možná v obráceném pořadí, a plánujeme samozřejmě nasazení štábů na dopoledne, odpoledne. To kontinuální vysílání jako takové samozřejmě představuje obrovský objem práce, a z toho důvodu plánujeme ráno v 9, pak plánujeme ve 2, to je ta velká porada, o které jsem mluvil, to jsou ty společné

porady. A pak vlastně ten den je vyplněn jednotlivými dílčími poradami nad pořady. Dobrým příkladem mohou být naše týdeníky typu 168 hodin, ten se vysílá jednou týdně, a je to pořad, který se vysílá na ČT24 ale i na ČT1, takže tu pořadu vede šéfredaktor, pokud chce, tak ředitel zpravodajství, a především editor toho pořadu a zase vedoucí rubrik s autory toho pořadu. Pak máme zase pořad Otázky Václava Moravce, to je jednou týdně, takže děláme speciálně pořadu na Otázky Václava Moravce. To se odehrává za účasti tvůrců tohoto pořadu. Podobným způsobem plánujeme jiné věci, které vysíláme tímto způsobem, a existují i malé porady nad Hyde Parkem, nad Událostmi, a těch se zúčastní šéfeditor.

Máte porady přímo pro ČT1?

Ty věci se prolínají, takže většinou to je tak, že část porad, když mluvíme o těch velkých - typická je porada ráno v 9 a ve 2 - je částečně určena ČT24 a částečně určena především Událostem. Ty věci probíhají ale zároveň, protože události reflektují samozřejmě na to, co se odehrává na ČT24 a obráceně, takže se to odehrává se stejnými lidmi, ale samozřejmě v té části, kde se věnujeme Událostem, má hlavní slovo editor tohoto pořadu. Ten seznamuje ostatní zúčastněné s bodovým scénářem, s jeho představou toho, co by se v tom pořadu mělo zobrazit a v jaké podobě. Když se bavíme o Událostech, tak máme ještě takovou krátkou poradu, které říkáme blesková porada po odvysílání Událostí, zhruba v osm hodin večer, kdy hodnotíme bezprostředně průběh vysílání, bavíme se o technických parametrech vysílání, jsou tam i zástupci realizace, kameramanů, režisér a zároveň jsou tam samozřejmě editoři a moderátoři, a pak jsou tam vybraní redaktoři, jde o bleskovou poradu hodnotící proběhnuvší vysílání bezprostředně po něm. A velké hodnocení této relace následuje potom ráno v 9.

Když říkáte u porad „vybraní reportéři“, to znamená?

To znamená, že ráno v 9 máme debatu většinou skoro se všemi, kteří jsou tady, mám tím na mysli, že naším cílem je bavit se s reportéry o jejich představách, oni by měli přicházet s nějakým množstvím témat, která posléze realizujeme. Samozřejmě tam nejsou vždycky, vzhledem ke kontinuálnímu vysílání jsou již rozjetí na place, a nebo ve chvíli, kdy například vláda začíná v 9 hodin ráno, je třeba už být na místě. Takže jsou to reportéři vybraní v tom smyslu, že tady mohou fyzicky být, to znamená i večer, když jedeme kontinuálně, se dostaví až po odvysílání Událostí, nestahujeme reportéra, pokud je událost v běhu. Někdy redaktor zůstává dál na place, a protože ty lidi musím nějakým

způsobem střídat, tak někdy je třeba je pustit domů, aby byli odpočatí, protože ráno musí přijít dřív. Ale redaktoři, kteří jsou vystřídáni a mají po vysílání, jsou tady na té poradě.

A kdo na poradách navrhuje témata, kterými se budete zabývat?

Jsou to redaktoři, kteří mají povinnost přinášet vlastní podněty a vlastní témata na natáčení, a jejich nadřízení, což jsou vedoucí jednotlivých redakcí, redakce domácích, redakce ekonomické, redakce zahraniční, krajské redakce – regionální vysílání a redakce kultury. A tito šéfové shromažďují v průběhu dne od svých reportérů témata, porovnávají je s tématy z volných zdrojů, z internetu a dalších zdrojů a porovnávají je s možnostmi, které nabízí třeba Servis ČTK, plán vysílání, plán akcí, a tyhle věci se společně snaží nějakým způsobem zvážit a potom je na poradě prezentují. Prezentují je šéfredaktorovi a editorovi daného pořadu. Samozřejmě prezentují je i editorům dalších pořadů na ČT24. Ne všechno je vhodné pro Události a ne všechno je vhodné jen pro ČT24. Takže navrhuje redaktoři a zastřešují to vedoucí jednotlivých redakcí a prezentují návrhy šéfredaktorovi a editorovi Událostí, kteří z návrhů vybírají.

Stává se, že byste téma navrhoval i Vy?

Ano, Velmi často.

Co znamená často?

Jsem novinář, chodím s očima otevřenými a mám své podněty k vysílání, mám svoje kontakty, zdroje, nápady a vstupuji do debat, nebo rozvíjím témata, která třeba někdo navrhne. My poměrně dost uplatňujeme metodu diskuse, protože je tady celkem široká opora ve zkušených novinářích na klíčových seniorních pozicích, takže ta témata společně rozvíjíme a vstupujeme do těch debat.

Když tedy reportéři navrhnou témata a pak jsou šéfové jednotlivých sekcí, dalo by se říci, že jsou to editoři toho daného odvětví?

Já Vám řeknu, co dělají. Název nevím. Oni na denní bázi shromažďují nabídku od svých lidí. To znamená, že tady máme x lidí, nevím kolik, ale máme tady několik členů domácí redakce, já nevím kolik je jich denně v práci, řeknu třeba 15 lidí, kteří jsou v práci v domácí redakci. Každý z těch 15 lidí má mít nějaké téma nebo návrh, kterému by se chtěli následující den věnovat. Tyhle návrhy nějakým způsobem zatelefonují nebo

řeknou svému nadřízenému, což je vedoucí domácí redakce, ten si návrh zapíše, a porovnáno jej s tím, co je potřeba udělat, protože jsou nějaké věci plánované a pak jsou typy ze servisu agentur, nebo jsou věci, které my máme v kalendáři a chceme je sledovat, čili jsou to věci z našich vlastních zdrojů, a porovnává to a z této nabídky pak dělá určitou nabídku, kterou předkládá editorům jednotlivých pořadů Událostí, dalšího kontinuálního vysílání, zpráv na ČT24 atd. A tito editoři pořadů z ní vybírají to, co by mělo být podle jejich názoru v tom kterém pořadu. Navíc je důležitá synchronizace, v některých pořadech se objevuje to samé, v některých pořadech máme téma v jiné podobě, atd. Nesmím zapomenout na Události v regionech, což je náš velký pořad, který děláme, a je typicky založený na tom, že regionální reportéři dávají nabídku a šéf regionálního vysílání z této nabídky vybírá témata, která jsou vhodná pro Události, která jsou vhodná pro Události v regionech, a která jsou vhodná pro kontinuální vysílání, nebo témata, která jsou vhodná pro všechny tyto pořady.

Přiblížila bych se teď ke zprávám. Volba témat závisí na zpravodajských hodnotách. Mám zde seznam zpravodajských hodnot, který se nyní preferuje, je to vlastně jeden z těch nejstarších výzkumů, které byly prováděny, ale pořad je uznávaný. Myslíte, že byste mohl hodnoty seřadit podle toho, co Vy považujete za nejdůležitější ve zprávě?

Každá zpráva to má jinak. Čí to je žebříček?

Galtung a Rugeová.

Mě některé z nich nezajímají prakticky vůbec. To je špatně.

Ve zpravodajství převažuje tak 8 bodů.

My se tady určitě řídíme významem, to je něco, co nás nejvíc zajímá. A bavíme se tady o tom úplně každý den, protože zprávy vybíráme na základě toho, aby skutečně měly nějaký význam, aby to nebyly zprávy na efekt. To je jedna z klíčových hodnot a snažíme se v tomto směru odlišit od zpravodajství, které si klade důraz například na elitní osoby. Samozřejmě, že se shodneme na tom, že i do zpravodajství patří takové zprávy, ale pro nás to nehraje zdaleka tak velkou roli, jakou by to mohlo hrát asi v jiných redakcích. Pro nás hraje velkou roli i variace, protože se snažíme ty zprávy variovat, aby tam například v každé té relaci byly obsaženy zprávy ze všech oblastí, kterým se Česká televize věnuje, například tam mandatorně dáváme zprávy z kultury,

které bezesporu patří k věcem, které by teoreticky snesly odkladu v momentě, kdy bychom museli vybírat a museli bychom se rozhodnout, protože bychom mohli vysílat jenom jednu zprávu, tak si myslím, že se shodneme v tom, že by to zpráva z kultury nebyla, nebo povětšinou nebyla. Ale právě proto, že máme poměrně širokou škálu možností, kde ty věci vysílat, tak ty variace pro nás hrají roli, ano, třeba ve zprávách ze zahraničí. Jednoznačnost – ano pokud je zpráva nejednoznačná, tak pro nás nemá žádný smysl, možná by to byla i dvojka nebo trojka v pořadí, to je celkem jedno. Práh pozornosti, no, mně připadá jako vhodná pro televizi ta personalizace, protože si myslím, že je to způsob, jak tu zprávu efektivně a efektně dostat k divákovi. Já nevím, ta frekvence asi pětka či šestka.

Necháme tedy těch 6 nejdůležitějších.

Ke zpravodajským hodnotám se váží i zdroje, z kterých se čerpá. Mohl byste říci, z čeho nejvíce čerpáte Vy osobně?

To je věc, která je individuální. V momentě, kdy pracujete jako šéfredaktor, což znamená, že tady trávíte 12 i víc hodin denně, tak ty možnosti čerpání informací jsou opravdu omezené. Takže já bezesporu čerpám hodně z volných zdrojů, to znamená z internetu, televize, rozhlasu. Na druhém místě čerpám z vlastních zkušeností, kontaktů a vazeb, které jsem si vytvořil ve své dosavadní profesní kariéře. To bych řekl, že je hned na druhém místě, a na třetím místě jsou to pak ty běžné novinářské zdroje typu agentur a další věci, které máme k dispozici, nějaké rešerše, atd. V neposlední řadě jsou to samozřejmě rozhovory s novináři.

Zdroje se vlastně rozdělují na formální, neformální a iniciované, což se snažím zjistit.

Moje zdroje jsou tyto, a druhá část zdrojů, ze kterých mohu čerpat, je že se bavím s redaktory. A to je asi vše, samozřejmě chodím po světě, oči otevřené a dávám pozor, v momentě, kdy jsem mimo redakci, tak jako každý novinář jsem trochu otevřený impulsům, ale toho času na tohle je tak málo.

A dokázal byste nějak seřadit, odkud nejvíce čerpáte informace?

Já určitě z internetu, protože tam čtu noviny a pohybuji se v prostředí, které znám. Jsem schopen tam sledovat videa, vyhledávat věci, sledovat zahraniční zpravodajství. Takže já určitě na internetu, pak hned televizi, protože sleduji 24, u které přemýšlím, a vidím,

co se děje, mohu být v přeneseném slova smyslu na tiskových konferencích, které dáváme živě, atd. Na druhém místě je to určitě televize, a pak bych řekl, že jsou to rozhovory s členy redakce, kterých je tady hodně a podnětů je celá řada, je jen třeba je rozvíjet. A tam bych někde řadil na to samé místo i mé případné kontakty, protože já se snažím si věci sám ověřovat, komunikovat s lidmi, které znám. A stává se poměrně často, že mě sami tito lidé zásobují. Jsou to lidé, s kterými jsem se někdy setkal, nebo se na nás obracejí diváci sami. Často informace směřuji na šéfredaktory.

Takže i Vy dostáváte dotazy?

Ano, velmi často. Každý den. Já bych řekl, že je jich několik desítek týdně.

Ty potom postupujete jednotlivým redaktorům?

Hodně často se obracím na vedoucí jednotlivých redakcí.

Pokud máte určitý harmonogram, jak budou zprávy vypadat, a najednou přijde nějaká „bomba“, aktuálnost, která je jasná, že do zpráv musí jít...

Tak mám radost.

Kdo rozhodne o tom, která zpráva se bude muset vyřadit?

To záleží jak v které redakci. V zásadě o tom rozhoduje editor daného pořadu a je za to zodpovědný. Ale samozřejmě, že v momentě, kdy tady dodržujeme nějakou hierarchii, tak do toho mohu vstoupit i já i ředitel zpravodajství, když to uzná za vhodné. Většinou to je tak, že to necháme na editorech. A je pravda, že já je třeba kontroluji, že se ptám, jestli tam tu událost máme a jak s ní pracujeme. A redaktor mi třeba řekne, ano zařadil jsem to tam, třeba na pozici čtyři; já se zeptám, jaké jsou pro to důvody, a on mi to nějakým způsobem vyargumentuje. Pokud s těmi argumenty souhlasím, tak to nechávám, pokud mám jiný názor, tak o tom vedeme debatu a z té debaty pak může vzejít, že to buď zůstane, nebo to změníme. Ale je to tak, že rozhodnutí je na editorovi. Je to taky proto, že tady je tolik pořadů, že to nejde ani jinak dělat, než tak, že odpovědnost je na editorovi - např. kdyby tam tu událost neměl, tak by to byla jeho chyba, nikoli chyba někoho jiného. On o tom rozhoduje, on za to zodpovídá a já ho kontroluji.

Stává se, že byste se s editorem neshodl a nařídil mu, aby postupoval podle Vašeho přání – čili že byste byl v té pozici, že jeho rozhodnutí opravdu změníte Vy?

To se samozřejmě může stát.

A stává se to?

No, občas se to stane. Ale je to proto, že každá debata musí mít nějaký začátek a taky konec. My třeba děláme to, že na poradách máme zástupce šéfredaktora i editory. Když si třeba nejsme jisti, tak prostě o tom vedeme na ploše tady toho úzkého vedení debatu. Já si názorů zkušených kolegů vážím, tak s nimi tu debatu vedeme. Někdy se může stát, že si nejsme úplně jisti, třeba je to padesát na padesát. V takovém případě musí dojít k rozhodnutí, a to pak většinou udělám já. Ale zároveň nemyslím, že to je něco, co se odehrává každý den. Debaty probíhají, ale že by se rozhodovalo každý den takhle, to ne. To už spíš u věcí, které jsou diskutabilní, protože takové věci se samozřejmě vyskytují.

Máte pocit, že reportéři mají velkou svobodu práce, v tom smyslu, že si mohou sami rozhodnout, jakým způsobem pojmu reportáž, jestli to bude třeba živý vstup?

To ne, oni to mohou navrhnout, ale musí si ten návrh obhájit. Ale je to tak, že o tom rozhoduje editor, protože editor musí posoudit, jestli je jejich návrh vhodný, nebo nevhodný. Redaktoři se soustředí především na svůj čas a prostor, který dostali a formu, která jim byla přidělena - jak jí nejlíp naplnit a využít. Samozřejmě, že když navrhuji nějaké konkrétní téma a jeho zpracování, tak součástí takového návrhu může být i to, že řeknou, ano tohle je vhodnější na reportáž, nebo řeknou, že toto na reportáž příliš vhodné není, například z časových důvodů by to nezvládli. Pak to posoudí editor. Ale pokud se editor rozhodne, že třeba nechce formu reportáže, že chce místo toho živý vstup, tak pak to redaktor respektuje, pak je debata mnohem direktivnější. Editor je v tomhle směru určující, má rozhodující slovo, a ta debata je pak v podstatě dost krátká.

Co se týká reportérů, když vymýšlejí témata, připravují a zpracovávají zprávy, za kým nejčastěji chodí pro radu, stalo se Vám někdy, že by přišli i za Vámi?

To se taky stává a já je k tomu vyzývám, protože o to mám sám zájem, a druhá věc je, že se to nestává příliš často, protože, jak říkám, máme tady poměrně dobře propracovaný systém editorů, takže oni by se měli v první řadě obracet na svého šéfa, to znamená vedoucího té části redakce, zahraniční, domácí, atd. A zároveň samozřejmě na

editora daného pořadu, protože potřebují znát jeho potřeby, protože oni se věnují jen těm svým dvěma minutám, ale ty dvě minuty jsou součástí nějakých jiných dvaceti nebo čtyřiceti minut vysílání. Takže samozřejmě nemůžou znát všechny okolnosti, proto se musí obracet na editory. Tady máme blok editorů velmi sofistikovaný, třeba na Události tady máme tři editory. Existuje tam poměrně dobrý systém podpory a možnosti, s kým a jak věc diskutovat, no a zároveň ve vybraných situacích se mohou obrátit i na mě. Obyčejně se snažím s nimi tu debatu vést ráno, při poradách, při našich pravidelných setkáních, no a jsou věci, se kterými se oni chtějí svěžit třeba přímo mně. Jsou to věci, kdy si třeba chtějí hodně chránit zdroj, jsou to věci specifické, které vyžadují svolení šéfredaktora, například natáčení se skrytou kamerou, které právě ty kodexy, na které jsem upozorňoval, a nejrůznější další interní předpisy České televize, velmi omezují; mluvíme o takovýchto situacích, ale i o běžných situacích. Já jsem tady součástí tohoto týmu, pohybuji se mezi novináři, takže ad hoc se bavíme o mnoha věcech.

Dalo by se říci, že se s Vámi radí často?

Dá se říci, že se o tom bavíme každý den. Ale že by mě vyhledávali sami aktivně, mimo porady, to zase říci nemůžu. My spolu vedeme intenzivní kontakty, já jim telefonuji a bavíme se o textech.

Stává se, že by některá zpráva nebyla odvysílána kvůli tomu, že to téma nebo osoba, která tam vystupuje, by byla v protikladu s přesvědčením redakce nebo ideologií státu?

Může se to samozřejmě stát, ale že bych si pamatoval v poslední době takovou situaci, to ne.

Jedná se třeba i o elitní osoby, např. pokud působí ve vašich formátech a zpráva by se týkala jich a ukazovala by je v negativním světle, neodvysílali byste tu zprávu, ale pokud by ten člověk nebyl vaší tváří, tak byste takovou zprávu za normálních okolností odvysílali?

To ne, toto tady nezohledňujeme. Je potřeba říci, že přistupujeme k lidem stejně. V tom si myslím, že je to určitě tady dost jiné než v jiných redakcích. To je naše povinnost měřit každému stejně, myslím si, že by v žádném případě nedošlo k odlišnému přístupu. Ale jestli se mě ptáte, zda bychom někoho omezovali, protože tady máme vlastní přesvědčení, to určitě neděláme. Dodržujeme zákony a dodržujeme ty dva dokumenty, o

kterých jsem mluvil na začátku, a z nich vyplývají různé věci. Např., že nebudeme podporovat věci, které jsou nežádoucí z hlediska státu, a je to podepřeno zákonem, tak je prostě nebudeme podporovat, abychom se nedostali do střetu se zákonem. Pracujeme s tím tak, že v takových situacích věci technicky upravujeme. Dobrým příkladem jsou třeba záběry na mladistvé, kdy děláme různé rastrování a další věci. Dobrým příkladem může být to, že vždycky vedeme debatu třeba o reportáži o nacistických bojůvkách nebo skupinách, které šíří svá videa na internetu. A tady se právě bavíme o tom, jak to vlastně realizovat, abychom zachovali naši informační povinnost, ale zároveň abychom nepodněcovali další lidi, k tomu aby k internetu šli a ty věci tam vyhledávali, protože my jsme jim dali podnět. Tohle jsou věci, které dodržujeme a hlídáme. Ale že bychom se dívali na někoho zvláštním způsobem, protože je to herec České televize, že bychom mu věnovali menší či větší pozornost, to určitě neděláme. Ale zároveň je pravda, že jsme součástí České televize, takže přirozeně se na našich obrazovkách můžete setkat třeba s kulturou a věcmi, které Česká televize koprodukuje, protože Česká televize je významnou součástí celé kulturní obce České republiky. Informujeme například i sami o sobě.

Co se týče témat, která jsou takto ožehavá, jako jsou například nacistické skupiny, jak to řešíte, míváte kvůli tomu například speciální porady?

To ne, ale ty porady, o kterých jsem mluvil, nám umožňují tyhle věci odhalit, protože se bavíme detailně o věcech, které budeme vysílat, nebavíme se jen bodově, ale bavíme se rámcově, co v té reportáži by přesně mělo zaznít, kdo by tam měl vystupovat, bavíme se o tom, co tam bude vidět za záběry, atd. Zní to až neproveditelně, ale děláme to. A samozřejmě, že už máme nějaké zkušenosti, takže u vybraných témat se bavíme podrobně a debata se rozvine, u jiných témat debata neprobíhá nebo je velmi krátká, to znamená, že se tomu věnujeme doslova pár vteřin a jdeme na další příspěvek. Ale když se bavíme o příspěvku, který má potenciál nějakého konfliktu tohoto typu, tak jej rozebíráme do velkých detailů, Pak se může stát, že třeba já sám požádám o to, že bych to chtěl před vysíláním ještě projít, protože tady funguje něco, co Vy asi budete znát, a to je kontrolní projekce KOPR, takže editor musí vlastně všechny materiály, které jdou do vysílání, vidět. A může se stát, když je povaha sdělení natolik kontroverzní, že z toho mám já osobně obavu, abychom neporušili předpisy, o kterých jsem mluvil, že se na to jdu sám podívat, a platí tady určitě i ta zásada, že více očí více vidí. Vybavuji si i situace, kdy některé materiály konzultujeme třeba i s naším právním oddělením.

Sledujete zprávy ještě předtím, než se odvysílají?

Ano. Vidím vlastně všechno, vidím pořadí těch zpráv, vidím texty, můžu si je číst a můžu si pouštět všechny reportáže předtím, než se odvysílají.

Můžete mi přiblížit, jak často se stane, že byste byl nespokojen, nebo chtěl změnit pořadí reportáží, nebo tam i něco přidat. Jak Vy do toho zasahujete, když už jsou reportáže a pořady hotové?

V zásadě těch situací je hodně. Já o tom prostě vedu debatu s editory, a ta debata je neustálá, ta nikdy nekončí, je vlastně každodenní. A může se stát, že v té debatě i ustoupím. Ptám se na důvody, ptám se každý den, proč je tady něco a není to někde jinde. Pokud se ptáte, kolikrát se stane, že editor na základě této debaty něco pozmění, to se taky stává každý den.

Tato otázka je spíše na reportéry, ale protože hodně komunikujete s reportéry, chtěla bych se zeptat, zda existují nějaké osobní předsudky, které ovlivňují výběr tématu?

Já si často myslím, že je něco důležitějšího, než něco jiného. Je to prostě hrozně těžké, tady ty věci se dají řešit jedině tak, že o nich vedete debatu s kvalifikovanými lidmi. To si myslím, že tu probíhá, tady není nějaká vybraná svatá trojice, např. editor, šéfredaktor, ředitel zpravodajství, tady je prostě velký tým lidí, ty lidi mají prostě své vedoucí, ti vedoucí mají své názory a zkušenosti a o ty se dělíme. Bavíme se o tom, ale pokud by Vás třeba zajímalo, kolik lidí je ráno na té poradě, o které mluvím, kde se vlastně rýsuje to, co se bude vysílat, tak když pominu redaktory, tak je nás tam dobrých dvacet a vedeme debatu. A do klíčových věcí se tam zapojuje většina z nás, kteří tam sedíme, a něco vzniká; není to tak, že by někdo něco prosazoval s veškerou vervou kvůli svým předsudkům. Možná tam mohou zaznít, ale je to debata, a z té debaty to vzniká. Někdy se někdo prosadí spíš, jindy někdo jiný, ale v zásadě jde o redakční konsensus.

Jde mi o to, že když máte zájem o určitou zprávu a víte, že je to z osobního hlediska, že Vás ta zpráva natolik zaujala, a ostatní zprávy pro Vás nejsou tak zajímavé, stojíte si za svým?

Stává se to, a vedeme debatu, mám názory, jako každý, jsem přesvědčen o tom, že například dneska je ještě důležité začínat vládní krizí, ale dneska padl na poradě i takový názor, že ne. Že na otvírák může být něco jiného. Můžu zároveň říci, že kdybych tam slyšel 19 jiných názorů, patrně ustoupím. Ale bude to moje rozhodnutí. A já jsem ten, kdo je ho schopen měnit. Protože dávám pozor, záleží mi na tom, co říkají lidi kolem mě. Je pravda, že někdo musí na závěr rozhodnout, takže většinou to můžu být já. A přirozeně, pokud by přišel ředitel zpravodajství, a řekl, že to máme udělat jinak, tak to uděláme jinak. Ale na té denní bázi to funguje tak, že je tam nějaká fúze nápadů a návrhů, já k tomu přistupuji, tak, že si je poslechnu, prosazuji si ten svůj, ale když v diskuzi neuspěji, tak samozřejmě ustupuji. Ale to je spíš osobní záležitost, než profesní.

Ve své práci se v jedné kapitole věnuji lidem, kteří mají přístup do zpráv. To znamená: experti, kteří promlouvají ve zprávách, vládní úředníci, lékaři, atd., jakým způsobem vybíráte tyto osoby, které pak mediálně zviditelníte.

My jich tady máme nejvíce, protože máme 24 hodinový kanál a vlastně spousta těch pořadů jsou debatní pořady, kam jsou zvaní hosté a vystupují v nich. Samozřejmě vybíráme na základě aktuálnosti témat. Typicky, když je teď vládní krize, tak se respondenti rekrutují samozřejmě z politiky, ale když je jiné téma, např. pohřeb Václava Havla, tak se rekrutují zase ze skupiny lidí, kteří se kolem Václava Havla pohybovali. Když je téma zkáza lodi Concordia, tak jsou to lidi, kteří mají samozřejmě informace a vztah k danému tématu. Z toho hlavně vycházíme, a pak je tu skupina, která se nazývá odborníci, odborníci na ekonomiku, politiku, což jsou politologové, odborníci na zdravotnictví.

Tomu rozumím, ale jedná se mi přímo o to, podle čeho toho jednotlivce vyberete?

Máte nějaký seznam potenciálních odborníků, které můžete oslovit?

Jde o to, aby ten člověk, který je tam pozvaný, zosobňoval co největší množství vazeb k tomu tématu, kterému se věnujeme. Máme tady samozřejmě kontakty na nejrůznější lidi z rozličných oblastí. Existuje jednak redakční systém, ve kterém máme zásobárnu telefonních čísel a kontaktů na tyto lidi, musíte to brát tak, že tu informaci často potřebujeme odvyšlat rychle, musíme rychle někoho sehnat, takže tam hraje roli momentální dostupnost toho odborníka. Také žijeme v různých prostředích, ne vždy ten člověk je v Praze a naše přenosové vozy mohou dojet tam, kde on je, atd. To je

samozřejmě konglomerát důvodů, proč pak někoho vybereme. Bavíme se také o tom, že v České republice je v tomto slova smyslu omezen počet odborníků, kteří jsou pro to naše sdělení vhodné. Dochází i k tomu, že se tam opakují. A naším zájmem je samozřejmě je prostřídávat. Ovšem ne vždy se to podaří. Vybíráme je například také podle publikační činnosti například v novinách, kde vydávají odborná stanoviska k různým tématům. Pokud potom děláme reportáž z určitého oboru, vyhledáme člověka, který se třeba ve své praxi dlouhodobě zabývá danou problematikou. A samozřejmě pokud nám odpoví na všechny naše všetečné dotazy, tak až to budeme dělat znova, můžeme ho opět vyhledat. Může se stát, že pokud se tam objeví potřetí, můžeme si říci: „proč tam máme pořád tohoto odborníka, pojďme najít někoho jiného“. Takže vytvoříme třeba nějakého jiného. A někdy z časových a jiných důvodů se může stát, že saháme k těm stejným. Ono je taky potřeba si uvědomit, že když se začnete v reálném životě s nějakým konkrétním problémem skutečně zabývat do hloubky, tak zjistíte, že nakonec těch odborníků v České republice nenajdete padesát. Nakonec se dostanete do stádia, že zjistíte, že jsou obory, ve kterých se budete na konci stejně muset bavit s pěti lidmi, a zjistíte, že to jsou ti, které znáte z televizní obrazovky, protože ta elita, která ty informace zprostředkovává, která je nositelem nějaké důvěryhodnosti, fundovanosti a odbornosti je v České republice docela úzká. A týká se to mnoha oborů, čímž chci naznačit, že pro nás, když jedna z těch vlastností, které jsem zaškrtoval, je věrohodnost informací, je samozřejmě důležité se obracet na odborníky, kteří jsou s touto vlastností spojeni. A to jsou většinou odborníci, kteří se samozřejmě většinou prezentují veřejně, například formou knížek, publikací, odborných článků, ale i článků v běžných novinách a vystupováním v debatách, atd.

Takže ty kontakty jsou určovány podle celého mediálního světa. Pokud Vy vnímáte, že ten člověk napsal publikaci, že se v tom vyzná, tak ho můžete zařadit do seznamu, z kterého pak čerpáte?

Těch cest je víc. Protože to tady děláme na denní bázi, tak už samozřejmě máme seznam svých lidí, o kterých víme, že jsou dobří v určité oblasti, a že jsou třeba i připraveni novinářům odpovídat na otázky, ne každý z odborníků je toho schopen, nebo ne každý po tom touží. To je prostě běžná věc, není třeba se na ty lidi zlobit, je třeba je chápat. Někdy potřebujete rychlou odpověď na otázku, kterou chcete zařadit do 24 hodinového kontinuálního zpravodajství, tak s velkou pravděpodobností si nesednete k počítači a nebudete si dělat rešerši všech možných odborníků na dané téma, protože

by vám to zabralo spoustu času. Takže ano, může se stát, že pro tu rychlou prvotní informaci zavoláte někoho, koho už znáte, a kdo víte, že vám odpoví nebo vám doporučí někoho, kdo by vám odpovědět mohl. Takhle to prostě funguje. A zároveň je pravda, že se snažíme ten list kontaktů stále rozšiřovat. A redaktoři také volají svým známým a ptají se, jestli by nedoporučili někoho, kdo je v té dané oblasti dobrý, a s tím konkrétním člověkem, s kterým se pak setkávají poprvé, potom začnou celý ten proces od začátku, následně ho pak zařazují mezi své kontakty. Ale to, že se obracejí relativně často na lidi, se kterými již dříve nějakou zkušenost měli, je celkem přirozeným jevem.

Kdo podle Vás nejvíce ovlivňuje vývoj zprávy?

Redaktor a editor. Mým snem - a věřím i snem editorů - je, aby redaktor přišel s takovým nápadem, který je tematicky vhodný pro daný pořad a zároveň má konkrétní představu, kterou když realizuje, tak editor s tím nic neudělá a jenom to odvysílá. To je naším snem, toho bychom chtěli dosáhnout, abychom tu měli takové redaktory, kteří přijdou s nápadem a realizují ho v takové podobě, že editor do toho nemusí zasáhnout, jenom to tzv. zkontroluje, jestli je to v pořádku. Jenže to se neděje, protože odvysíláme hodně zpravodajství denně a nemůžu říci, že by převažoval počet zpráv, které jsou tímto způsobem připraveny, to ne. Většinou se to rodí i, řekl bych, ve velkých bolestech. Redaktor má nějakou představu, editor je náročný, chce tam víc věcí, atd., hodně o tom komunikujeme. Je to editor, kdo ve spolupráci s redaktorem ovlivňuje výsledek. Což šéfredaktor může samozřejmě taky, ale já se nemůžu věnovat tomu všemu naprosto zevrubně. U Událostí je samozřejmě moje pozornost vyšší, protože je to náš hlavní pořad. Čtu si zprávy, seznamuji se s tím, co se tam vysílá, ale zasahuji do toho, jen když to považuji za nutné - ne že bych dělal každou drobnost, to nedělám. To ponechávám na editorovi, chci to po něm. On ode mne dostává zpětnou vazbu a je to na něm, aby to udělal druhý den lépe. Respektive na něm a na redaktorovi, protože editor to pak přenáší na redaktora. Je to tak, že tihle dva na tom mají jednoznačně největší podíl. Myslím si, že vedoucí redaktoři jinde nejsou. Je to dáno tím, že tady je to obrovské a dělá se mnohem větší objem práce než někde jinde, jen zorganizovat ten počet lidí je složitější. Vedoucí redaktoři jsou tu kvůli tomu, aby rozvrhli síly reportérů na jednotlivé zpravodajské formáty.

Příloha č. 2: Rozhovor s PhDr. Jakubem Szántó, editorem Událostí (text)**Pro jaké publikum připravujete Události?**

To je zajímavá otázka. Asi pro nejširší publikum, protože ambicí České televize, minimálně co se týče Událostí, je obecná zpravodajská relace. Je to hlavní zpravodajská relace, kterou máme, kterou připravuje tým ČT24, ovšem pro prioritní diváky ČT1. Je to divák univerzální, je to divák od matek na mateřské dovolené přes těžce pracujícího dělníka, univerzitního profesora po čtyřicetiletou manažerku, prostě pro všechny. Našimi ambicemi je dělat zprávy pro kohokoli, koho zprávy zajímají. To znamená, že nejen pro lidi, kteří sledují zprávy na ČT24 od rána do večera, ale i pro člověka, který bere věc tak, že kromě novin ráno, je pro něj hlavní ta zmíněná večerní zpravodajská relace.

Jak často máte porady v redakci zpravodajství? Od pana Mrzeny jsem se dozvěděla, že máte čtyři porady, kolika z nich se zúčastňujete Vy?

Všech. Je to standardní věc, je to univerzální, někdy se to maličko odchyluje, ale standardní věc po celém světě, západním světě, je, že je jedna, třeba i strukturovaná plánovací porada, kde se jednotliví redaktoři s editory a šéfredaktory domluví na tom, co se ten den bude dělat. A pak je jedna odpolední porada, kdy už je připravován bodový scénář jako kostra pro vysílání, má nějakou podobu, která víceméně na 80 % platí. To znamená, že se na ní prezentuje to, co se bude vysílat večer. Debatuje se o provedení jednotlivých reportáží, které už jsou poměrně hodně rozpracované. Tyhle dvě porady jsou základní. Je tam ještě jedna neformální, ta je také běžná ve všech redakcích, a to hodnotící porada po skončení vysílání. Součástí té ranní porady je pak také hodnocení relace předchozího dne.

Co je vaším úkolem přednést na ranní poradě?

Je to tak, že na té ranní poradě bych měl do určité míry spíše hrát pasivnější úlohu. Já jsem, řekněme, koncový uživatel, kterému jednotlivé redakce nabízejí jednotlivé věci, a je na mně, abych si je do velké míry vybral. Je samozřejmě na mě, abych z toho tzv. zpravodajského zboží, které mně nabízejí, si vybral věci, které chci, a abych už do toho vnášel představu, co chci. Zároveň jako gatekeeper mám i jiné informační zdroje, tzn. noviny, servery, svoje vlastní věci, protože pochopitelně editor by měl být i novinář, nebo mít za sebou alespoň pár let aktivní reportérství (to v mém případě platí taky), a

měl by být schopen dodávat svoje vlastní témata. Jde vlastně o to, že on tam do určité míry reprezentuje kontinuitu zpravodajství, to znamená, že nezapomíná na věci, které jsou rozpracované, žádá jednotlivé redakce a především reportéry, aby pokračovali na rozpracovaných kauzách, případně tlačí na to, aby reportéři věci uzavřeli a podívali se někam jinam. Ale je to tak, že moje role by tam měla být spíš taková, řekněme, regulační – editor není od toho, aby sám přicházel s tématy, to je prostě práce reportérů a všech rubrik.

Témata Vám nabízí vedoucí redakce?

Vedoucí redakce při plánování sleduje denní agendu a zároveň sleduje nabídku jednotlivých reportérů. Funguje to tak, že on na poradě zastupuje svou konkrétní redakci, přednese tam jednotlivé nápady, náměty od jednotlivých lidí, plus tu denní agendu, a zároveň v té druhé redakční části jsou přítomni i reportéři, kteří mají informační update k informaci, o které se bavili večer předtím, případně mohou mít jiná témata. Pak se bavíme o tom, které z těch témat uděláme.

Kdo rozhoduje o tom, které z těch témat uděláte?

Já. Je u toho i šéfredaktor, ale ten je tam jako dohlížecí orgán - pochopitelně aktivní. Šéfredaktoři ve všech médiích mají tendenci být velmi aktivními hráči, jsou to bývalí novináři, respektive reportéři, takže to je běžné. Ale pán brány je ten hlavní člověk, který o tom rozhoduje. Nejinak je to u České televize.

Kdo rozhoduje o způsobu zpracování zprávy?

To je složitá věc, je to hodně individuální. Záleží na jednotlivých lidech. Řekněme, že juniorní redaktor není a priori ten, který bude určovat vyznění zprávy, tím je spíše šéf rubriky, který ho učí, a samozřejmě také editor, který má určité edukativní poslání, byť má na ty lidi výrazně méně času. Vyznění té reportáže, její formu, by měl navrhnout ten člověk a šéf rubriky a já to schválíme. Jsou samozřejmě seniorní redaktoři, u kterých víceméně stačí pár telefonátů během dne, kdy si srovnáváme výhybky, kterým směrem to půjde, a pak je to víceméně na nich. Je to hodně individuální, záleží na zkušenostech a na jednotlivých redaktorech. Existují redaktoři a jednotliví novináři, kteří jsou například skvělí reportéři, ale v tom zpracování reportáží už nejsou tak dobří. Pak jsou ti, u kterých je to obráceně, nejsou silní v poli, ale pak dobře píšou, takže tohohle všeho si je editor vědom a ví v rámci toho poměrně velmi zhuštěného období mezi pátou a

sedmou hodinou, čemu se věnovat více a čemu méně, protože zkrátka nemá na každého hodinu.

A technický způsob zpracování? Bude se jednat o živý vstup nebo předtočenou reportáž? Kdo o tom rozhoduje?

Editor. Poslední slovo má vždycky samozřejmě šéfredaktor, ale systémy v České televizi, Primě i Nově jsou silné editorské systémy, které jsou docela hodně rozšířené i venku. Je tedy logické, aby o tom rozhodoval člověk, který to potom vysílá.

Stalo se Vám někdy, že byste musel s reportérem spoluvytvářet reportáž, že byste do ní musel hodně zasahovat?

Každý den, opakovaně.

Když vybíráte téma do Událostí, které zpravodajské hodnoty jsou pro Vás nejdůležitější?

To je strašně individuální. Personalizace je určitě silná, je to důležitá věc. Pro nás je to způsob, jak přiblížit třeba velká ekonomická a politická témata televiznímu divákovi, jinými slovy, jak se ta velká politika a ekonomika promítá na jednotlivém člověku. Překvapení je samozřejmě důležité, protože ve 48 minutách intenzivního informačního vstupu, který ten člověk za ten den zažije, je třeba ho trošku, jak mi tady říkáme jinými slovy, „kopnout do obličeje“, vytáhnout ho z toho zpravodajského proudu, aby ten člověk nějak zpozorněl. Variace je důležitá, přispívá k pestrosti, která je hodně důležitá z toho samého důvodu, aby ten člověk zpozorněl a díval se na to co je důležité, takže střídáme různé žánry, délku, techniku. Rytmus by se měl celkově měnit, aby u toho člověk vydržel, protože dát za sebou pět dvouminutových těžkých reportáží, to toho člověka spolehlivě ubije. Ano, vztah k elitním národům - je jasné, že řetězová automobilová havárie, při které zemře jedenáct lidí na německé dálnici, má bohužel z lidské psychiky větší relevanci než 11 mrtvých na dálnici v Nepálu. Je to dané regionem. Jsme evropský region, a proto pro nás věci z Evropy, potažmo ze severní Ameriky, mají větší relevanci než věci z Jižní Ameriky, případně z Afriky. A nejinak je to obráceně. Negativita je zvláštní věc, negativita je běžná součást kritiky zpravodajství jako takového, nejen České televize, ze strany konzumentů. Je to tak, že zprávy nebo věci, které vyvolávají zájem zpravodajských médií, nejsou a priori negativní, ale negativní věci jsou to, co zaujímá lidskou psychiku ve zprávách. My se snažíme hledat

pozitivní zprávy, ale zároveň ty pozitivní zprávy nesmí být banální, ani na té úrovni pozitivních zpráv, jaké byly v padesátých nebo osmdesátých letech. Pokud má být odvysílána zpráva pozitivní, tak by měla mít nějaký širší dopad, a ne že si někdo otevřel hřiště. Kontinuita je podstatná, je logické, že bychom měli kauzy dále sledovat, o tom není pochyb. Vztah k elitním osobám, no, nakonec nejsme zaměřeni na celebrity nebo sportovce, ale jsme zaměřeni na politiky, kteří jsou ti gatekeepereři celé republiky. Frekvence s tím souvisí, rovněž důležitý je význam.

Z jakých zdrojů nejčastěji čerpáte? Dokážete to odhadnout procentuálně?

Na procenta se to nedá říci. Liší se to zpráva od zprávy. Může být zpráva, která bude z politiky, a bude zcela záviset na informaci reportéra, což se často děje. Může to být zpráva, kterou se dozvíme z ČTK o požáru - první informace bude z ČTK, následně si zjišťujeme informace od regionálních hasičských sborů. Prvotním zdrojem však může být i člověk, máme největší síť regionálních zpravodajů, takže převážně to bude regionální zpravodaj a reportér, který nám příslušnou informaci dá. Může to být informace z regionálního deníku, z našich skrytých zdrojů, které nemohu sdělovat, může to být informace čistě od reportéra, kterému to řekl někdo známý, informace ze zahraničí, z agentur, od zahraničních zpravodajů.

Když už máte po ranní poradě sestaven seznam reportáží a najednou přijde nějaká aktualita - v relaci už nemáte místo, ale aktualita je důležitější - kdo rozhodne, která zpráva se vyřadí?

Já.

Myslíte si, že máte svobodu při tvorbě práce?

Ano. To se nedá jinak dělat.

Myslíte si, že si Vašeho názoru v redakci považují? Chodí se za Vámi radit kolegové, editoři?

Já doufám, že ano. Je to tak, že první část otázky je o novinářské erudici a osobních kvalitách, druhá část je čistě organizační. Chodí se se mnou radit i ostatní editoři ČT24, protože do velké míry je agenda Událostí nadřazena ČT24. Když debatují, musí se poradit, která věc bude pro Události, která pro ČT24. Ano, kolegové za mnou chodí, ale

nechodí za mnou pro to, že bych byl editorský guru, ale spíše se musíme čistě organizačně domluvit.

Stává se Vám, že by reportáž nemohla být odvysílána například kvůli existenci nějakého politického názoru, který není vhodné prezentovat v médiích? Nebo kvůli tomu, že se reportáž týká elitní osoby, která je tváří ČT1, a byla by tam ukázána v negativní světle?

Neuvědomuji si žádný takovýto případ.

Pokud se zpráva týká nějaké problémové skupiny, třeba mladí hooligans, jak to budete prezentovat v médiích?

To je tak, že editora zpravodajské redakce dělají lidé, kteří mají zkušenosti novinářské a zároveň mají nějaké lidské kvality. Řekněme, že uvážlivost, nadhled, liberální smýšlení, hodně morální ohled a etické cítění, což je poměrně důležité. Mělo by to fungovat pro každé velké médium. Hooligans je poměrně snadná věc, tam je to jasné. Horší jsou problémy v sociálně vyloučených lokalitách, což je téma posledních měsíců. A tam je samozřejmě třeba, aby editor hodně přemýšlel o tom, v případě kdy tam dojde k nějakému problému či k útoku, aby to zpravodajské médium nepřispívalo k posilování různých archetypů a stereotypů, které jsou velice rozšířené. Snažíme se být co možná nejvíce korektní a zároveň zachovat zpravodajskou relevanci, a řekněme, že je to hodně na instinktu a erudici editora, protože reportér je většinou pohroužen do tématu a nemá odstup. Pokud má editor pochybnosti, samozřejmě se o tom baví s nějakým fórem, ve kterém jsou zastoupeni šéfové rubrik, kteří jsou - minimálně tady v České televizi - velmi výrazné, zralé, novinářské a lidské osobnosti, a samozřejmě i šéfredaktor.

Dá se říci, že reportáže si hodně řídí reportéři, ale jakmile se objeví téma, které je kontroverzní, tam jim do toho trochu více zasahujete?

Nedá se to říci takhle. Je to tak, že vyznění reportáže a zpracování reportáže má vždycky velmi silný editorský prvek. Vždycky tam je - slabší nebo silnější, ale je tam úplně vždycky. Jsou reportáže, na kterých, když reportéři přijdou s textem, nezměním ani čárku. Ale těch je desetina, do drtivé většiny reportáží se editor prostě dostane. K druhé části otázky mohu potvrdit, že když jde o kontroverzní témata, tak tam rozhodně vnáším hodně moc svůj prvek, protože já jsem hodně citlivý na tyto věci a u

těchto kontroverzních celospolečenských témat mi vždycky zabliká vykřičník a já si dám větší pozor.

Myslíte, že u těchto témat je z velké části důležitý lidský pocit, lidské vnímání, novinářský pocit, ani ne tak rutina?

Kombinovaně. Ono je to obojí, ale strašně to souvisí. Lidský pocit může existovat v případě útoku či sociálně vyloučené aktivity vůči nějakému dítěti, a lidský pocit je rovnou je zavřít všechny. Novinářský pocit říká, abychom si dali pozor, protože máme informaci jen ze strany rodiny toho napadaného dítěte. Ale oni u toho nebyli. A já nevím, kdo je útočník. Oni říkají, to jsou tihle, tihle mi říkají, že to nejsou, nikdo z nich u toho nebyl, k dítěti mě nikdo nepustí, protože je pod ochranou policie a v nemocnici. Policie je opatrná, zatím nemohou nic říci, pak jde o to rozhodnout, co s tím novinářsky dělat.

Mechanismy jsou patrně dány hodně zkušenostmi?

Ano. V cizích zemích, hlavně v anglosaských, existují editoři, kteří se specializují na kontroverzní témata. Mají různé úrovně editorů, kteří řeší právě tato morální nebo etická dilemata. My jsme zpravodajsky relativně malá země, není nás zase tak až moc, a tudíž si média nemohou dovolit mít 15 editorů, nebylo by to ani efektivní. Tím pádem je to hodně personalizované konkrétním hlavním editorem, který na věci pracuje.

Domníváte se, že existují určité Vaše osobní předsudky, které ovlivňují výběr témat nebo zpracování zpráv?

No, bezpochyby. Neřekl bych předsudky, ale bezpochyby existují dlouhodobě vyvinuté názory, nějaké zkušenosti, které mi pomáhají se řídit instinktivně v tom výběru z obrovské směsi informací, které se k nám valí ze všech stran, a rozhodovat, ne vždycky neomylně. Nemyslím si sám o sobě, že bych byl nějak zásadně ovlivněn předsudky, myslím si, že jsem poměrně hodně otevřený a myslím si, že můj kolega, který se se mnou střídá, je na tom dost podobně. Určitě mám hodně silné předsudky vůči politickému radikalismu, mám předsudky vůči rasismu, respektive vůči silám, které tyto věci propagují, mám velmi silné předsudky vůči ideologiím z pravého nebo levého extrému politického spektra, mám velmi silné předsudky vůči válkám, několik jsem jich viděl a vím, že novináři mívají tendenci být na straně Davida proti Goliášovi,

ale ve válkách je dost často nemožné, říci, kdo je David a kdo Goliáš. Ale nemyslím si, že bych měl obecně platné předsudky, které by mohli indikovat špatné rozhodování.

Podle čeho vybíráte osoby, které budou mít přístup do zpráv? Tím myslím politiky, odborníky i lidi z ulice, kteří promlouvají v Událostech.

Podle relevance k té zprávě.

Podle čeho posoudíte, kdo je k té zprávě relevantní?

Pokud bude politik předkládat nějaký zákon, tak samozřejmě ten politik, který ho předkládá, pokud to bude věc, která se bude týkat ministerstva práce a sociálních věcí, tak určitě ministr tohoto ministerstva nebo mluvčí, a když se to bude týkat důchodců, tak bude logické, aby promluvil například i důchodce, takzvaně člověk z ulice. Když to bude o požárech, tak je logické, že to budou lidé, kteří se podílejí na hašení, to znamená hasiči, případně pokud tam budou hospodářské škody, tak konkrétní člověk, kterého se to týká. Já si myslím, že tohle je v zásadě snadno dané. Jsou to lidé, kterých se to týká, popřípadě hlavní aktéři nebo lidé, kteří budou tématem zprávy ovlivněni.

Podle čeho vybíráte odborníky, třeba lékaře, kteří promlouvají? Řekněme třeba psychiatra ke komentáři nějaké události.

Psychiatr se v našich reportážích objevuje z 99 % jen v souvislosti s psychiatrickou léčbou v České republice. Častěji se jako odborníci objevují ekonomové, kteří dávají oponenturu k názoru politika. Právník se objevuje velmi často.

Podle čeho je vybíráte? Máte nějaký seznam?

Máme seznam lidí podle odbornosti i subodbornosti a máme seznam lidí, kteří jsou ochotni komunikovat s médii, což je samozřejmě také důležité. Někteří odborníci s médii mluvit nechtějí, takže musíme kombinovat. Často se nám stává, že najdeme jednoho odborníka, a pak ho těžíme tak dlouho, až je nám to samotným trapné. Hledáme pak někoho jiného. Ale máme seznam, který neustále obohacujeme, snažíme se, aby se nám tam objevovaly nové tváře.

Podle čeho usoudíte, že ten člověk je kompetentní promluvit k dané tématice?

Podle prestiže, podle erudovanosti nebo podle erudice jednotlivých reportérů, kteří sami vědí, s kým mají mluvit, podle toho, zda jsou ochotni mluvit, a jestli dobře mluví,

protože je spousta lidí, která se zakecává. Je to jako když si budete vybírat, kdo Vám bude přednášet na vysoké škole. Bude to člověk, který něco napsal, ví o tom něco.

Mohl byste mi popsat Váš denní režim?

Začíná to v 8, to je moje příprava, především čtení otevřených zdrojů, tj. noviny, servery, ČTK, případně nějaká předkomunikace s šéfy rubrik. Od 9 je porada, kde se hodnotí předchozí den, plánuje se, co budou dělat jednotlivé rubriky, a pak dochází asi hodinu až hodinu a půl individuálně k upřesňování s jednotlivými reportéry za neustálého sledování zpravodajského toku, tzn. především serverů a 24, a vytváří se bodový scénář, který by měl být hotový do půl druhé, nebo možná dřív, pak je předporada se šéfredaktorem, kdy se bavíme o seřazení. Pak se koná další porada, na které se už prezentuje bodový scénář a dochází tam samozřejmě k debatám, k upřesnění popisu jednotlivých věcí, charakteristice reportáží, a dochází k plánování agendy na druhý den. Pak je relativně hodinu klid, během této hodiny se upřesňují informace a postupy reportérů a kolem čtvrté hodiny se začínají vracet ovečky do ohrádky a začínají tvořit. Do páté hodiny by mělo být napsáno gró reportáží a reportéři po KOPRu, což je zkratka pro kontrolní produkci, jdou stříhat. Hlavní editor začne plánovat spolu s režisérem jednotlivé pozice ve studiu, protože máme studio, které je výrazně náročnější, než mají všechny ostatní televize, kde se ve studiu jen sedí a čte, což představuje značný podíl práce, tedy nárůst agendy, kterou má editor na starost. Mezitím druhý editor musí číst další texty, počínaje šestou hodinou se začíná dělat obrazový KOPR, případně se nechávají přestříhat reportáže. Pak hlavní editor odchází dolů do studia pracovat a dotahovat ty formální věci, a kormidlo přebírá druhý editor, který dojíždí kontrolní projekci všech ostatních zbývajících věcí, a v sedm začínáme. Po osmé to končí, potom si o té relaci povídáme, jak proběhla, a pak jdeme domů.

Ještě bych se chtěla doptat na to, jak často se stává, že zamítnete reportérovi téma?

Často, každý den několik. Buď je to nerelevantní, nezajímavé, už jsme to vysílali, někdo to nedávno otiskl a není to na reportáž, je to úplná blbost.

Je na reportérovi, aby Vám nabídl něco jiného, nebo navrhnete Vy?

Navrhuji, ale není to na mně. Já jsem gatekeeper s razítkem. Přes mě neprojdou, mají pas a ode mne musí dostat razítko, jinak neprojdou do vysílání. Já nejsem od toho, abych navrhoval témata, já samozřejmě mám vlastní aktivitu, ale nemusím, a není to

v podstatě moc na mně, protože já jsem exekutiva, ale to naplnění, ta témata by měla jít z redakčních zdrojů.

Jak často se stává, že ráno přijdete na poradu s tím, že chcete dělat konkrétní téma, a zeptáte se, kdo to udělá?

Každý druhý den. Je to tak, že je na tom shoda.

Příloha č. 3: Rozhovor s Radimem Vaculovičem, vedoucím domácí redakce ČT1 (text)

Pro jaké publikum zprávy vybíráte?

V podstatě to vychází z cílové skupiny České televize. Tím říkáme, že by to měl být vlastně, nechci hodnotit jako chytrý – hloupý, ale v podstatě inteligentní divák. To znamená divák, který hledá nějakou přidanou hodnotu.

Jaká je vaše funkce na denních poradách, zastupujete reportéry?

Ano.

A od nich máte plány, co by chtěli daný den dělat?

V ideálním případě ano, v reálném životě ne. Já si je už den před tou poradou, to znamená odpoledne den před poradou v 9, obcházím a ptám se jich, co chtějí dělat zítra. A je tu nějaká komunikace. Když já si myslím, že je to dobré, tak to na té poradě navrhu. Takže to je první, ta autorská porada. Pak je editorská porada, kde se s editory dohodneme. Chci tohle, tohle, tohle, tohle. Pak přijdou na řadu reportéři, kde si to s nimi upřesníme. Někdy se ptáme, co to přesně znamená, oni řeknou to téma, chci tam tohle a tohle. Hm, tohle se nám nelíbí. Nebo někdy z editorské porady vzejde nové téma, o kterém jsme nevěděli. Takže ta témata ze 70 % zůstanou tak, jak jsou naplánována, ze 30 % je nějak zaktualizujeme. Uděláme třeba něco úplně jiného, něco třeba zrušíme, atd. Prostě děláme to, co přinese den, co přinese vývoj události. V tuto chvíli, když se tady třeba podíváme, tak už tu mám vlastně naplánovaný zítřek. A vím o tom, jaká témata budou reportéři chtít dělat. To je teď nějaký plán. Upřímně, když se zítra podíváte na zprávy, tak podle mě tam 70 % zůstane stejných a 30 % bude jiných. Prostě je tu nějaký aktualizací vývoj.

Co na poradách probíráte?

Na té první, to jsem vysvětlil. Na té druhé se s reportéry bavíme, zda oni případně mají nějaký úhel pohledu, jak by to chtěli udělat.

Kdo na poradě navrhuje témata a způsob zpracování?

Když beru tu velkou poradou, tak vedoucí jednotlivých rubrik. To znamená, že já navrhuji za domácí, šéf ekonomiky navrhuje za ekonomickou, šéf kulturní za kulturní a

šéf zahraniční za zahraniční. Tady tomu předchází moje porada s těmi lidmi. Protože já se vždycky s těmi lidmi bavím, já nevím, co je definice porady, že jsme dva, nebo jestli musíme být víc než dva.

Jak to probíhá? S každým reportérem zvlášť?

S každým reportérem zvlášť, někdy když si chceme něco říci dohromady, tak dohromady, ale není v podstatě důvod se s nimi bavit dohromady, o tom, co budou dělat zítra, protože to je individuální. Ptám se každého, co chce dělat, řekne, co chce dělat, a já se zeptám proč, co v tom vidí, chci, aby zjistil některé věci, a pak to tedy navrhnu, když se s ním ztotožním. Když mu řeknu, že je to blbost, tak přijde s ničím jiným.

Takže Vy hodně ovlivňujete témata, která jsou vybírána?

Já jsem jeden z těch hlavních ovlivňovatelů, nicméně ne jediný. Ten, kdo téma může ovlivnit, je zaprvé reportér, který přijde s nějakým tématem, zadruhé já, když řeknu, že mám nějaké dobré téma, nebo někdy přijde s nápadem i editor. Těch zdrojů, z kterých se to koriguje, je několik.

Kdo Vás nejvíce při vytváření zpráv ovlivňuje?

Ti reportéři, protože je to o nich. Oni navrhnou jednak svoje vlastní věci, a potom mají i nějaké typy, co se třeba zveřejňuje v servisu ČTK. Ale v podstatě on mi to nabízí a já to musím koupit. Když já to koupím, já to zase nabízím editorovi, a já to vlastně musím prodat. A když to ten editor koupí, tak se ta reportáž vlastně potom dělá.

Stává se, že by reportéři navrhovali témata bez Vašeho schválení?

Teoreticky je to vlastně možné. Hodně se to dělá třeba o víkendu, protože tady máme o víkendu trochu jiný režim, ale v podstatě nemělo by to tak být. Standardně by to mělo jít přes šéfa domácího zpravodajství. Editor toho má bambilion, a kdyby za ním každý chodil, tak by nedělal nic jiného, než schvaloval témata. Proto jsou tady vlastně vedoucí rubrik, kteří mají oddělit semena od plev.

Které hodnoty jsou nejdůležitější pro to, aby se z informace stala zpráva?

Já si myslím, že to není ani jedna z toho, jak je to zde popsáno. Myslím si, že to nejsou správné hodnoty. Zpráva musí být buď důležitá, pak je mi jedno zpracování. A teď definice, co je důležité. Podle mě je důležité to, co může ovlivnit dění v této zemi. Nebo

když to není důležité, tak to, co je zajímavé. Něco, co vám třeba připadá jako blbost, ale má to nějaký punc zajímavosti. Například postavení rozhledny, ze které není nic vidět. Tohle jsou dva základní atributy, podle kterých se zprávy vybírají. Teď jde o to definovat, co přesně je vlastně to důležité. Může to být někdy frekvence, vztah k elitním osobám v tom má určitě vliv, protože když napadnou poslance a zmlátí ho, tak potom se to dostane do zpravodajství, když ale přepadnou Pepu Nováka, dají mu v hospodě do pusy, tak se to do zpráv nedostane. Takže tohle tam částečně také je. Negativita tam moc není, Události jsou obecně o zprávách a měly by tam být jak dobré, tak špatné zprávy. Převažují ty špatné, ale nejsou vybírané z toho důvodu, že hledáme něco špatného, ale prostě proto, že obecně jsou ty špatné zprávy zajímavé, protože něco nefunguje. A proto se o tom má vědět. Něco, co není zpráva, se stává zprávou až v okamžiku, když se to stává negativním. Význam je důležitý, ano, ale já nechci škatulkovat, co je hodně či málo důležité. Důležité je, aby to bylo pro diváky, aby to bylo důležité a zajímavé. I ten práh pozornosti je zajímavý. Personalizace je také zajímavá, částečně i vztah k elitním osobám, ale já se s tím neztotožňuji, já si myslím, že to je špatné rozdělení.

Kdo určuje, která zpráva dostane přednost, pokud je třeba nějakou zrušit?

Editor. On je ten člověk, který je odpovědný za danou relaci. A já jsem ten, kdo prodává ty reportáže a on je pro mne zákazník. Ale on je za tu relaci odpovědný. Zda v té relaci něco je či není, to je jeho odpovědnost. On může říci, že chce, aby tam bylo tohle a tohle, nebo něco zrušit, ale je to nabídka a poptávka a on je zodpovědný.

Máte svobodu při tvorbě práce?

To je všechno o dialogu. Abych chodil na porady a tam mi zamítali 90 % témat, tak to bych tady asi neměl co dělat. Takže za mne, 80 % témat, která navrhnu, se točí. Těch 20 % je nějaká fluktuace, že mám lepší nápad, někdo chce udělat něco jiného, a podobně. Svoboda při práci tedy určitě není stoprocentní, nemůžete si dělat úplně to, co chcete, ale není tady nic, co by vás vysloveně omezovalo. Reportáž musí být o důležité věci, zajímavé věci a dobře zpracovaná. Přijďte s ní, a pokud splňuje tyto atributy, není žádný problém.

Považují si Vaši kolegové v redakci Vašeho názoru? Radí se s Vámi Vaši kolegové?

Ano.

Stalo se Vám, že jste se tématu nemohl věnovat v souvislosti s reklamními zadavateli nebo politickým názorem nebo kvůli osobě spojené s Českou televizí?

Není zde vysloveně žádný politický tlak, který by říkal, že tohle nesmíte, nebo tohle nedělejte, nebo tohle udělejte. My se snažíme vyhnout se maximálně reklamním sdělením, různým reklamním firmám, v podstatě každý den mě tady bombardují různé tiskové konference a různé tiskové zprávy PR agentur. Ten tlak je poměrně velký, ale můžu říci, že my děláme to, co považujeme za správné. To znamená, že tady není nikdo, kdo by zvedl červený telefon a řekl, že to musí schválit nějaká politická strana, tak takhle to není. A co se týká elitních osob, ne nestalo se mi to. V tomto je zpravodajství absolutně nezávislé. Důvod je velmi jednoduchý, pokud bychom to neodvysílali, tak tady máte konkurenční média a servery.

Domníváte se, že existují předsudky, které ovlivňují Váš výběr?

Určitě, o tom není žádná pochybnost. A to je něco, co má každý člověk. Já jsem člověk, kterého baví například letadla, takže vždycky budu preferovat nějakou zajímavost, která bude o letadlech. Takže v tomto smyslu tam určitě nějaké předsudky jsou, ale jde o to, udržet ty předsudky v nějaké rozumné míře, aby se to neprojeвило na vysílání. Ve vysílání by se nemělo projevit, jestli to dělá Pepík nebo Toník, jestli je editorem Franta nebo Karel, a jestli to bylo v pondělí nebo v neděli. Ale vždycky tam nějaké priority jsou, když vás něco zajímá, tak to vždycky uděláte líp.

Podle čeho vybíráte osoby, které promlouvají ve zpravodajství? Politiky, odborníky a hlasy z ulice. Máte nějaký seznam?

Ten člověk by měl vždycky co říci k danému tématu, snažíme se pokud možno, aby to byl někdo známý, zajímavý, někdo, kdo něco řekne. Pokud se bavíme o politicích, tak tam to vychází z nějakých událostí. My se snažíme, pokud možno, když je to nějaká známá kauza, aby ten člověk měl nějakou tvář. To znamená, aby to byl člověk, který je znám, aby tomu ta známá osobnost dala význam. Třeba u lékařských témat, která se opakují, v zimě jsou to omrzliny, v létě jsou lidé zase spálení, jsou klíšřata. Je to o tom, že tady existuje seznam, který si lidé sami vybuodovali, protože ta témata se částečně opakovala.

Jak vyberete, koho kontaktovat?

Je to různé. Někdy prostě přijdete na úplně nového člověka, vezmete si zlaté stránky, internet, hledáte odborníka na klíš'ata, třeba vám někdo vyleze. Nebo kolega dělal něco o klíš'atech, tak se ho zeptám, jestli by mi neporadil. Nebo požádáme kolegu z regionu, aby někoho doporučil. Ale máme v zásadě svůj list, který spočívá v tom, že každý reportér má oblast, které se věnuje, to znamená, že když je to zdravotnické téma, tak vím, že půjdu o dvě kanceláře dál a kolegyně zná snad všechny doktory v Praze.

Podle čeho vyberete odborníka, který bude v reportáži hovořit, pokud máte v seznamu více odborníků na dané téma?

Pokud jsou to například známí psychologové, tak víte, že tenhle je mluvný, tenhle ne, ten tam sedí jak tvrdé y, tenhle má zajímavé příběhy, atd. Takže podle toho, jaký bude výsledek v televizi, co od něj potřebujete. Záleží, jestli od něj potřebujete jen dvě věty, nebo jestli tam má sedět ve studiu půl hodiny a něco komentovat - tak na to musí být vhodný. Když si řeknu, že potřebuji psychologa, tak mě napadne tenhle, tenhle, tenhle. Jako prvnímu zavolám tomuhle, protože už jsem s ním několikrát točil, ale ten třeba není v Praze, tak zavolám druhému. Pokud nejde o vrcholnou politiku, tak tam určitá zastupitelnost je, v typu toho psychologa tam zastupitelnost je.

Ted' bych se ráda zeptala, jak zpráva putuje od reportéra k Vám, a pak k editorovi, protože Vy jste ten mezistupeň?

V ideálním případě má reportér nějaký námět, já vím, o čem to je, a jak to chce zpracovat. Já se k tomu vyjádřím, poté to proberu na poradě, kde to předložím editorovi, a domluvíme se, jestli to bude chtít či nikoli. Pak přijde reportér a my mu řekneme, zda to má udělat, a domluvíme podrobnosti. A od té doby s ním komunikuje už jenom editor, který si tu reportáž skládá, takže já potom o té konkrétní věci nekomunikuji. Když třeba potřebuje poradit, tak přijde. Ale v tu chvíli, kdy editor tu věc koupí, tak se ještě domluvíme na nějakých společných krocích, kdy já v tom budu vystupovat, s čím mám případně pomoci, ale už si to šéfuje editor.

Jak často se Vám stává, že zamítáte témata reportérům?

Každý den. Je to o tom, že ti reportéři to občas trošku zkouší, že pošlou každou blbost, a já jsem takový ten filtr, který řekne, že to nechce.

Jaký se domníváte, že jste gatekeeper?

Je to v podstatě všechno o komunikaci. Na tomto místě by měl být člověk s novinářskými zkušenostmi, kterého třeba napadne, jak to udělat. Jedna věc je přijít s tématem a druhá věc je vymyslet, jak to uděláme.

Takže Vy řešíte hlavně ta témata, ale zpracování již řeší editor?

To už moc ne, to už většinou dělá ten editor. Když se mě zeptá, tak poradím, zkomunikuji, ale v podstatě je to věc editora. U některých lidí, kteří jsou třeba noví, jsme domluveni, že potřebují víc času, takže jim ty reportáže třeba přečtu já, pokud už jí má textově napsanou, a editor ji schválí.

Příloha č. 4: Rozhovor se Štěpánkou Martanovou, reportérkou ČT1 (text)**Na jaké publikum zaměřuješ své reportáže?**

Je to strašně složité, vzhledem k tomu, že jsme veřejnoprávní médium, tak já vlastně neřeším, jestli točím reportáž pro babičku na vesnici nebo pro intelektuálního docenta ve výzkumném ústavu. Hlavním cílem reportáže je, aby jí rozuměli všichni, aby to i pro tu babičku byl přínos, i když tomu nemusí tolik rozumět, a aby i pro toho odborného pracovníka byla informace relevantní, a aby pro něj opravdu něco znamenala. Myslím si, že jsme v trochu jiné pozici, než komerční média, u nás je publikum podle mě výrazně širší.

Dozvěděla jsem se, že porady míváte dvakrát denně?

My redaktoři míváme jednu ráno, to znamená, že se potká domácí redakce, kulturní redakce, ekonomická, a ještě před námi se sejdou šéfové zpravodajského vedení a šéfové rubrik. Vedení má ještě jednu poradou brzy odpoledne, ale tam my už nejsme. Lítáme po place, sbíráme informace, točíme reportáže.

A za redaktory na poradách tedy hovoří vedoucí?

My tam máme našeho vedoucího, šéfa domácí redakce, a pak jsou tam editoři Událostí, kteří jsou pro nás klíčoví. A samozřejmě i editoři 24, ale vzhledem k tomu, že z 90 % dělám hlavně pro Události, tak pro mě je klíčový editor Událostí, respektive máme dva editory Událostí.

Na ranních poradách jsou navrhována témata reportáží, jsi to Ty, kdo navrhuje témata?

Záleží samozřejmě na denní agendě. Když se teď posledních několik dní řešila vláda a politika, tak je tam těch vlastních témat logicky méně, protože zprávy nejsou nafukovací. Ale základem je, aby redaktor přišel s vlastním tématem. A když už to třeba není vlastní téma, a je to třeba politika, aby řekl, že chce dneska dělat politiku a navrhuje udělat tohle, tohle a tohle, protože je to klíčové, je to zajímavé, je to zásadní. Něco v tomto smyslu. Takže první impuls má jít od nás, ale ve finále tu práci musí ještě odsouhlasit většinou editor; mluví do toho ale i šéfredaktor, případně ředitel zpravodajství. To všechno se právě probírá na té ranní poradě. Kolikrát to funguje tak, že někdo z kolegů řekne „zkus ještě tohle, vím, že se k tomu připravuje tahle věc“.

Porady probíhají tak, že se řekne téma a spousta lidí do toho vlastně ještě mluví - ne, aby mě negativně ovlivnili, ale naopak, aby poradili, jak to zpestřit, a třeba poskytnou nějakou novou informaci od jejich vlastních zdrojů.

Jak často se stává, že Ti do Tvých témat mluví?

Myslím, že se na poradě mluví vždycky ke každému tématu. Dám příklad, je to tak, že jedu do Senátu, kde budou volit ústavního soudce, možná ho zvolí, možná ho nezvolí, takže já nebudu přítomna na poradě. Dostala jsem úkol: „Štěpánko, ty jedeš do Senátu, na toho ústavního soudce“, řeknu „ano“, jedu na desátou. Informace mám takové, že asi zvolený nebude, ale určitě to budeme vědět ve dvanáct, protože pak už Senát řeší něco jiného. Navrhnu tedy, že reportáž pojmem tak, že je to další člověk, kterého prezidentovi neschválili, a tímhle způsobem odprezentuji, jak bych si reportáž představovala. Editor buď řekne: „OK, takhle“, nebo řekne „já bych spíš chtěl, abychom se ještě podívali na to, jaká je hlavní funkce ústavních soudců, na co třeba mají největší vliv, atd.“ Je to vlastně taková debata, jak to téma uchopit, jak ho vést. Samozřejmě vždycky je snahou udělat to téma malinko jinak, než běžnou agendu, jinak než jak ho uvidíš na Nově nebo na Primě, nebo jak si přečteš na serverech.

A způsob zpracování reportáže navrhuješ také Ty?

To je další základ naší práce. Myslím si, že občas přijde editor s nějakým nápadem, oživením, nebo řekne, že by tam chtěl dát nějakou grafiku, ale málokdy do toho editor výrazně zasáhne, to zpracování je hlavně na mně. Jdu s textovou tvorbou za editorem, on si to přečte a pak jsou to opravdu detaily, které se mnou řeší, například tu grafiku nebo řekne, že chce mít reakci nějakého politika, atd.

A navrhuješ i typ zprávy?

To je věc editora, Jestli myslíš, jaký formát bude zpráva mít, tak o tom rozhodne editor, a většinou to vyplývá z té ranní porady, kde se řekne, že politika bude mít reportáž a živý vstup. Nebo se stane, že si zvolím téma, ale odpadne mi hlavní respondent, a toto téma se přesto musí odehrát, protože je z nějakého důvodu aktuální. Tak editor může třeba říci, že to nedáme jako reportáž, ale dáme to jako odečtenou zprávu se synchronem. Formát zprávy je věcí editora.

Kdo Tě nejvíce ovlivňuje při vytváření zprávy?

Nejvíce se konzultuje s editorem, to je pro mne klíčový člověk. Vráťím se z placu, řeknu mu, co mám, zeptám se, zda platí dohoda z ranní porady, že se to udělá tímto stylem? On to schválí, napíšu reportáž, jdu za ním na tzv. první KOPR, on si tu reportáž přečte, někdy do ní zasáhne, zkrátí či opraví a někdy to prostě nechá tak, jak to je. Jediné konzultace jsou s editorem.

A takhle to probíhá celý den?

To je individuální a záleží na zpracovávaném tématu. Jiné to je, když mám vlastní téma, vlastní kauzu, než když dělám běžnou denní agendu. Tím, že se politika během dne rychle vyvíjí, tak třeba během natáčení komunikuji s editorem trochu víc, ale vesměs je to tak, že se po natáčení vrátím, jdu za editorem a řeknu mu, co mám, pokud je to opravdu jiné, než to, na čem jsme se ráno domluvili, nebo sednu, napíšu to a jdu za ním. On to schválí, nebo řekne, že by tam ještě něco dal, nebo že je něco zbytečné.

Jak v této struktuře figuruje vedoucí vaší redakce?

Tady to funguje tak, že píšu jakési plány, což je běžné v jakékoli redakci, kam zapisuji své návrhy. Jednou za týden pošlu plán, co bych chtěla ten daný týden dělat, vedoucí redakce to přednese na poradě - ještě než tam přijdeme my - a pak se mnou řeší, zda jsou ta témata vhodná, a řešíme jednotlivé detaily. A probírá se, co je k tomu za materiály, koho bych natočila. U televize je to tak, že ne každé téma je televizní téma. Stává se, že téma se líbí, ale není možné ho pokrýt. Je prostě rozdíl mezi televizí a novinami.

Jak často se Ti stává, že by Ti téma vrátili?

Já hodně dělám aktuální věci, tu běžnou denní agendu, já nejsem kauzař. Ale třeba zrovna v pondělí mi jedno téma zamítli. Nemohu to vyjádřit procentuálně, ale můžu říci, že třeba jednou za měsíc mi řeknou, že tohle téma ne.

Když vybíráš téma nebo vytváříš zprávu, které zpravodajské hodnoty jsou pro Tebe nejdůležitější?

To jsou věci, které má člověk zautomatizované. Ta informace mě prostě musí zaujmout. Já bych z těch zpravodajských hodnot vybrala pět, kdy nejdůležitější je význam, pak práh pozornosti, frekvence, personalizace a kontinuita. Myslím, že pořadí by se lišilo téma od tématu. Ale význam je určitě jako první.

Ted' bych se ráda zeptala na zdroje, což je první stupeň procesu vytváření zpráv. Odkud nejčastěji čerpáš informace? Dokážeš odhadnout procentuálně zastoupení nejdůležitějšího zdroje?

Lidi, určitě lidi.

Volají Ti?

Moc ne, ale já volám vytipovaným lidem a získávám od nich informace.

Kdo Ti dá ale první popud k tématu? Zavolá Ti téma nějaký člověk, nebo ho získáš přes ČTK?

K vlastním tématům se většinou dostávám přes lidi. Někdo ze známých něco řekne, například, že se něco bude dít, čas od času někdo zavolá, ale spíše já hledám mezi lidmi. A dívám se, co se kde píše na serverech, koukám na ČTK, novinky.cz, idnes.cz.

Z toho čerpáš i do své reportáže?

Ne že bych opisovala, spíše sleduji ostatní zpravodajství, zda nemají nějakou podstatnou informaci, která mně chybí, nebo si řeknu, že je to perfektní, že mám něco navíc.

Pokud máš svou agendu, kdo určuje, které téma dostane přednost, pokud se objeví nějaká nenadálá aktuální zpráva?

Editor.

Cítíš, že máš svobodu při své práci?

Stoprocentně.

Takže editor Ti do toho moc nezasahuje?

Zasahuje, ale to jsou drobnosti. Například mi vyhodí jedno slovo, nebo změní pořadí promlouvajících. Ale všeobecně, co se mojí práce týká, si myslím, že mám velkou svobodu.

Myslíš si, že si Tvého názoru v redakci považují? Chodí si za Tebou pro radu Tví kolegové?

Na první část otázky odpověď nevím, na druhou ano, vzájemně si tady radíme. Je to hodně o tom, že jsme skvělý kolektiv.

Stalo se Ti někdy, že by ses nemohla určitému tématu věnovat kvůli tomu, že by souviselo s nějakým politickým názorem nebo vztahem ČT1 k nějaké elitní osobě, například k herci ČT1?

Mně osobně se to nestalo.

A slyšela jsi, že by se to někdy stalo kolegům?

Ne, nevybavuji si.

Domníváš se, že jsou nějaké předsudky, které ovlivní výběr tématu?

Asi určitě jo. Když Ti odmítnou nějaké téma, tak víš, že takové už nabízet nemáš. Je důležité si zjistit, jaký styl témat chce editor, nebo spíš zpravodajství. Já jsem přišla z komerce a tam to funguje jinak, vlastně zjistím, že kdybych tady nabídla téma o Veronice Žilkové, že fotí někde fotky, tak mi ho nevezmou, ale jinde by mi ho vzali. Je to spíše o tom přizpůsobit se redakci.

A co Tvé osobní předsudky, například když si myslíš, že tohle by publikum nezajímalo, nebo tohle mě nezajímá, tak to nebude zajímat ani nikoho jiného?

To asi vnitřně v hlavě funguje. Spíše než na poradách se o tom bavíme s kolegy. Co hodně řešíme, jsou témata lokální. Když víme, že je to dobré téma, ale je příliš lokální. V Událostech se třeba neprosadí, ale v Regionech to vezmou. Často se mi stávalo, že jsem dělala hodně pražských věcí a že mi je nebrali, protože byly příliš lokální. Když se to týká magistrátu, tak ano, ale když je to kauzička z městské části, tak ne.

Pokud děláš reportáž, snažíš se o nějaký osobní styl, podle kterého by Tě veřejnost mohla poznávat?

Já si myslím, že o nějaký extra výrazný ne. Snažím se působit příjemně na kameře a mám určité grimasy a gesta, která dělám pravidelně. Nechodím ani přehnaně oblékaná, ani přehnaně nemluví. Jsme veřejnoprávní televize, to neznamená, že jsme nudní, ale prostě tady ta extravagance ani nejde. Ale třeba vím, že kolega z politické redakce, ten má svůj styl ve psaní reportáže. On tak krásně píše, že kdyby byly tři reportáže vedle sebe, tak já tu jeho stoprocentně poznám, protože on si s těmi slovíčky hraje.

Podle čeho vybíráš osoby, které promlouvají ve zpravodajství, ať už jsou to politici, odborníci nebo lidé z ulice?

U politiků záleží na tématu, takže samozřejmě se vždycky snažím dávat toho nejvýše postaveného politika. Když je vládní krize, je vhodné, aby promluvil premiér, šéfové parlamentních stran, nebo v případě reportáže o Dopravních podnicích hl. m. Prahy dávám přednost řediteli, před tiskovým mluvčím. Jsou témata, kde je vhodné, aby mluvila hlava organizace, spíše než mluvčí, který mi přijde, že je v ten moment méně relevantní. Co se týká odborníků, člověk oslovuje lidi, které už zná a má s nimi zkušenost.

Jak se s těmito lidmi seznámíš? Máš nějaký seznam, z kterého vybíráš?

Třeba se stane, že sháním politologa, tak jdu za kolegy na ČT24, a oni mi poradí tři až čtyři jména a já jim zavolám. A pak je to o tom, kdo má prostě čas. Nejdříve si řeknu, koho bych chtěla a tomu volám jako prvnímu, protože je to třeba největší kapacita a často se objevuje v médiích, ale ve finále je to o tom, kdo z nich má čas. Snažím se vybrat kapacity, ale pokud ta kapacita nemá čas, tak jsem pak ráda, že mám někoho jiného.

A co se týká lidí z ulice?

My neděláme ankety. Absolutně úplně minimálně. Já mám pocit, že u nás se objevují ankety pouze u počasí, nebo když jsou povodně. To jsou ale samozřejmě ti lidé, kterých se to týká. Během povodní jsme jezdili celé dny, a když jsme někoho viděli, jak vchází do domu, vzali jsme kameru a vyběhli jsme za nimi a požádali je o rozhovor. Nebo například, když je protest odborů na Václaváku, tak to není o tom, že koukám, který z těch lidí je sympatický, prostě jdu s mikrofonom a zeptám se. Ono mi deset lidí nebude chtít odpovědět, a uspěju až u jedenáctého. Já se u těchto anket, které jsou u nás úplně minimální, snažím, aby to bylo vyvážené, aby byly zastoupeny ženy i muži. Prostě to mám takhle nastavené.

A pokud se ty názory liší, například jeden je kladný, druhý záporný, podle čeho vybíráš, který použiješ?

To u nás není moc ten případ. Protože my ty ankety moc neděláme. Maximálně o počasí a tam mi všichni řeknou, že jsou rádi, že je sluníčko. Pak tedy vyberu člověka, který

nejlépe mluví, spíše než člověka, který zadržává. Ale ty ankety, které dělají na Nově nebo na Primě, ty mi prostě neděláme.

Příloha č. 5: Rozhovor s Martinem Švehlákem, šéfredaktorem TV Nova (text)

Pro jaké publikum vybíráte zprávy?

Zprávy vybíráme pro 10 milionů lidí, pro všechny příjemce v České republice. Samozřejmě nepočítáme-li děti, které nepochopí zprávy, tak se bavíme cca o 9 milionech.

Takže to nemáte rozdělené?

Záměrem každého média je zasáhnout co největší skupinu lidí. A pokud se bavíme o menších skupinách, mluvíme o oborových médiích, čili samozřejmě Literární noviny mají svůj cíl někde jinde a mají jasně vymezenou cílovou skupinu, stejně tak jako časopis Rybářství je zaměřen na rybáře; u zpravodajství všeobecného, za což můžeme považovat zpravodajství televize Nova, si musíme klást maximální cíle. Těmi jsou maximální penetrace pokrytí a maximální sledovanost mezi obyvatelstvem.

Dozvěděla jsem se, že máte 3 poradý denně. Jaká je Vaše úloha na poradách?

U aktuálního denního zpravodajství jsou v podstatě poradý čistě orientační záležitostí. Těžko se domluvíme na poradě ráno, co budeme vysílat na sto procent večer, protože informace přináší den, informace se vyvíjí. Těžko se domluvíme v úterý, co budu hrát ve středu, stejně tak v úterý ráno se nemůžu rozhodnout, co budu hrát stabilně večer, protože ten den ty informace přináší. A musíme aktuálně reagovat, zprávy, které odvysíláme v 19.30, musí být maximálně aktuální a musí maximálně reflektovat to, co se dělo. A divák musí mít maximální jistotu, že všechno, co se stalo do té chvíle, než je odvysílán příspěvek, je v tom příspěvku zkoncipováno. Příspěvek je maximálně aktuální. Na těch třech poradách se bavíme o tématech, která budeme například sledovat, když víme, že bude zasedání vlády, že bude parlament hlasovat o nedůvěře vládě, že budeme mít výsledky nějakého vyšetřování, tak co si můžeme naplánovat. Buď budeme monitorovat něco, co se děje, a pak se rozhodneme, že například, jestliže je hlasování o nedůvěře vládě, které začíná v 11 hodin, tak tu informaci my přineseme ve 12 hodin - v poledních Televizních novinách, a je-li to tak významná událost, jako hlasování o nedůvěře vládě, tak to bude ještě v 17 hodin - na tom se dohodneme ráno. A samozřejmě tuto událost, tuto informaci musíme zkoncipovat tak, aby byla v 19.30, protože se týká všech obyvatel této země, a v těch 19.30 se zpravidla dohodneme, že

uděláme živák, v kterém řekneme to, co se stalo teď nejnovějšího, plus příspěvek, který monitoruje, co se stalo při dohadování o vyslovení nedůvěry vládě.

Na té ranní poradě si tedy rozhodnete témata?

Na té ranní poradě se rozhodnou témata, kdo co bude dělat stabilně, nebo kdo co bude hlídat, monitorovat. Ale když z 10 redaktorů 2 nebo 3 nemají téma, není to nic špatného. Právě ti zůstávají v záloze na aktuální věci, které se vyvrbí. Jestliže je porada v 9.30, tak garantuji, že do 12 hodin mají všichni práci, protože se něco objeví. A když ne, tak prostě ta práce redaktorovi přilítne ve 14.50, ale stále je pořád možnost aktuálně reagovat.

A na poradě v 13.00 už jenom doladíte?

Tam už se bavíme o věcech, které máme hotové, které nějakým způsobem pokrýváme, a bavíme se nejen o jejich obsahu, ale i o formě, jestli to uděláme živým vstupem, jestli to uděláme z přenosového vozu nebo ze studia, nebo jestli bude komunikace mezi moderátory a redaktorem přímo ve studiu, čili tam se dohadujeme nejen o obsahu, ale i o formě té zprávy.

A večerní porada?

Ta je jen orientační, co všechno už máme, co všechno se povedlo, jestli nás čeká nějaký nečekaný živák.

Kdo na poradě navrhuje témata zpráv a způsob zpracování?

Primárně jsou to redaktoři, a pokud to téma neodpovídá představě mojí, případně představě program producera, tak téma zadávám redaktorům já sám.

Kdo navrhuje technické zpracování reportáže, jestli to bude živý vstup, atd.?

Program producer.

Jak přímo Vy zasahujete do výroby reportáže?

S každým redaktorem v podstatě proberu, jak by reportáž měla být koncipována, čemu by se v reportáži měl věnovat, na co by si měl dát pozor, a co v té reportáži musí zaznít. Nejen z hlediska toho, aby ta reportáž byla atraktivní a zajímavá, ale aby obsahovala i veškeré předpoklady a stanovisko druhé strany. A pokud se jedná o nějaký konflikt, aby

v té reportáži pokud možno nezapomněl uvést nějaký rámec té události. Například někdo se rozhodne soudit s Českou republikou, tak tam musíme zmínit, proč se ten člověk soudí, dát té straně, která je souzená, prostor. Ta strana řekne, že to tak není, a my musíme připomenout, v kolika těch nejvýznamnějších podobných případech Česká republika prohrála, případně který spor vyhrála.

Ty Vaše zásahy do reportáží patrně hodně záleží na zkušenostech reportérů? Někomu do toho asi zasahovat nemusíte?

Ano.

Které zpravodajské hodnoty jsou nejdůležitější pro to, aby dostala informace přístup do zpráv?

Exkluzivita rovná se zajímavost, tak aby zpráva diváka nenudila, aby ho zaujala, aby divák tu zprávu pochopil, čili to podání zprávy musí být srozumitelné. Můžeme mít strašně zajímavou chemicko-technologickou poučku, kterou rozebrali v Akademii věd, ale ta bude zajímavá a vtipná pouze pro 350 chemiků, kteří se v ní vyznají. To podání zpráv je strašně důležité, jde o to, aby to téma bylo srozumitelné pro člověka. A takhle už musí redaktor to téma nabízet. Jestliže máme například chlapíka, který natočil zloděje, který mu kradl kolo z jeho obchodu, a ten chlapík za to, že zveřejnil to video se zlodějem na internetu, je teď popotahován po soudech, tak je to strašně srozumitelné, je to jednoduché. Zajímavost informace je už zakódovaná v tom, že když mně to reportér nevysvětlí ve třech čtyřech větách, tak je to téma, které je nudné, nesrozumitelné.

A dokázal byste vyjmenovat alespoň 6 nejdůležitějších zpravodajských hodnot z těch, které zde mám napsané?

Překvapení, což беру jako exkluzivitu, potom určitě souznění, což si myslím je to, že se to dotýká všech lidí, práh pozornosti určitě, personalizace, příběhy, a kontinuita.

Z jakých zdrojů vy nejčastěji čerpáte informace? Dokázal byste to odhadnout procentuálně?

Agenturní zdroje, to znamená Mediafax, volné zdroje, to znamená internet, samozřejmě zahraniční servery, Sunday Mirror, Washington Post atd., což neznámá, že by se to týkalo jen zahraničních věcí, ale kolikrát to, co je zpracováno v zahraničí, může být přetransformováno do Česka. Viz např. špatné potraviny, a jaké nemoci z toho člověk

může dostat, třeba ze zkaženého rajčete nebo ze zkaženého chleba či masa. Tomu se věnovali ve Velké Británii a není problém stejné téma udělat u nás s aktualizacním momentem, že se objevili v 15 velkoobchodech nebo supermarketech zkažené potraviny i v Česku. Čili my to zaktualizujeme tím, že dneska oznámili, že našli tyto potraviny, a my zpracujeme toto téma formou: co to může lidem udělat, jak jim to uhlíží. To jsou tyhle zdroje, a pak jsou vlastní kontakty a vlastní informátoři, kteří pracují pro mě, nebo s kterými spolupracuji a kteří mi dodávají témata.

A dokázal byste procentuálně říci, které zdroje jsou pro Vás nejdůležitější, ze kterých získáváte nejčastěji tyto informace?

Agenturní zpravodajství 40 %, volné zdroje 40 %, vlastní zdroje 20 %.

Kdo určuje, která zpráva dostane přednost, pokud se během dne objeví nějaká aktuálnost?

Kooperace mezi head of deskem, čili mnou a program producerem, který prostě řekne, že tady s tím by rád otvíral, to by rád dělal.

Myslíte si, že máte svobodu při tvorbě práce?

Absolutní.

Myslíte si, že si Vašeho názoru v redakci považují? Radí se s Vámi Vaši kolegové?

Ano.

Redaktoři se baví přímo s Vámi, nebo věci řeší hlavně s obsahovým editorem a producerem?

Podle mého názoru je v podstatě nejdůležitější ta první fáze, kdy se bavíme o tématu, zda je natolik relevantní, že ho budeme dělat. To řešíme společně.

Stalo se Vám, že jste se tématu nemohli věnovat kvůli souvislosti s reklamními zadavateli, nebo určitým politickým názorem nebo elitními osobami, které působí ve Vašem médiu?

V podstatě minimálně, ale navíc to není až tak zásadní věc, protože vysíláme 17 zpráv, ve večerních zprávách, abychom mluvili konkrétně, a v České republice a ve světě se stalo určitě víc než 17 událostí, které by se daly odehrát a které by se daly publikovat ve

zpravodajství. Určitě se dá vymyslet téma, které by sekalo do České televize nebo by sekalo do Primy, ale jsou to věci, které jsou zbytečné a nikoho nezajímají. Myslím si, že relevance téma, která by byla konfliktní, protože by se to týkalo nějaké elity nebo nějakého média, konkurence nebo reklamní agentury, je strašně málo pravděpodobná. Setkáváme se s tím zcela výjimečně, ale není to o tom, že by to téma bylo zastavené, ale spíše pečlivěji dohlížíme, aby byla zachována korektnost, čili dát prostor naprosto všem stranám případného sporu.

Pokud je nějaké konfliktní téma, kde se jedná o rasistické podtexty nebo nějaké politické skupiny, dáváte na to větší pozor i Vy, když tohle téma reportér zpracovává?

Věnuji se tomu, ale neustále s vědomím, že bude-li médium jako je televize Nova tři čtyři dny informoval protiromsky, tak může vyvolat velmi negativní reakci ve společnosti. A od toho tady televize není, nemá vyvolávat žádné potyčky, žádné bouře, rasově motivované ataky. A toto hlídáme velmi pečlivě, protože jedna věta, jedno slovo může způsobit rozbušku emocí a může to dopadnout Šluknovem, může to dopadnout Břeclaví. Na to si dáváme všichni velký pozor. U každého redaktora funguje autocenzura, musí si uvědomit, že dopad jeho zprávy může mít fatální důsledky pro skupinu obyvatelstva.

Domníváte se, že existují předsudky, které ovlivňují Váš výběr?

Absolutně ne.

Podle čeho vybíráte osoby, které promlouvají ve zpravodajství, ať jsou to politici, odborníci nebo lidé z ulice.

Ten člověk k tomu musí prostě mít co říci. Pokud nemá, tak potom jeho informace nebude vůbec zajímavá, nebude mít žádnou hodnotu a všichni si řeknou, proč mluvil zrovna tenhle a říkal takový nesmysl. Není tam jen zájem toho člověka ukázat se v televizi? Vždycky musí ten člověk být relevantní zdroj a jeho pozice v tom příspěvku musí být zdůvodnitelná.

A když se bavíme o odbornících? Tam je na výběr větší množství. Podle čeho vyberete daného odborníka? Kdo ho vybere?

Konzultuji to s redaktory, protože ten člověk musí mít morální a profesní kredit. Pokud tam někdo jako odborník vystupuje a komentuje, tak podle mého názoru nemůže být členem represivních složek, jako byla Státní bezpečnost nebo Vojenská kontrarozvědka. Nesmí to být člověk, který se svým amorálním chováním negativně zapsal například do života své rodiny a svých blízkých. Jsou takové případy a takového člověka já považuji za nevhodné, aby moralizoval ve zpravodajství a říkal, že někdo jiný něco udělal špatně nebo že se někdo jiný choval amorálně.

A ty odborníky vybíráte Vy?

Redaktoři, ale teď v poslední době to konzultujeme společně.

A když už máme odborníky, kteří jsou relevantní, kteří vyhovují všem podmínkám, a dejme tomu, že jsou tři nebo čtyři a společnost odborníků je úzká, kterého z nich vyberete? Je to náhodné?

Je to náhodné.

A lidé z ulice? Proti jiným médiím je jejich účast na Nově poměrně častá. Podle čeho vybíráte odpovědi? Když se jich ptáte na nějakou otázku, která má buď kladnou, nebo zápornou odpověď, podle čeho vyberete zastoupení těch lidí?

To je problém relevance u ankety. Zeptáte se třeba 10 lidí a nebudete mít nikdy jistotu, že to, co Vám řekli, je skutečně většinový názor, že je to názor, který má většina lidí. Většina těch anketních otázek má mít jednoduchou odpověď, ano – ne. Snažíme se to vyvážit, aby tam bylo stejně ano, pokud je to zdůvodněné, a stejně ne, pokud je to zdůvodněné. Ta anketa spíš plní psychologický pocit pro toho diváka, že se ho ptáme na jeho názor, nás ten jeho názor zajímá, to neříká odborník, politolog, politik, to říká normální člověk z ulice. A jestliže každý týden uděláme anketu s 15 lidmi, tak to máme za 10 týdnů 150, to máme za rok 700 lidí, kteří se objeví v televizi. Za deset let už je to 7 tisíc lidí a za 18 let už je to nějakých 20 tisíc lidí, kteří se objevili v televizi a někde něco řekli v televizi. A jsou i lidé, kteří si vytváří vztah k televizi. A ta televize se tím přibližuje k divákům a dostává se mu do obýváku. Takže ta anketa je dobrá, ale její vypovídající hodnota je pochybná.

A ještě jednou, co se týče návrhů témat, jak často zamítáte témata reportérům?

40 %.

A kvůli čemu hlavně?

Protože nejsou zajímavé, nemají dopad na širší skupinu lidí, jejich podání není srozumitelné natolik, aby se to během minuty třicet či dvou minut, které jsou prostorem pro tu zprávu, dalo v těch dvou minutách srozumitelně vysvětlit, aby z toho lidi cítili nějakou tu emoci. Ne ze všech témat samozřejmě, nemusíte cítit emoce v jednání parlamentu, ale to téma musí být skutečně zajímavé. Ono je to takové zaklínadlo, říci, že je to zajímavé. Ale představte si, že sedíte v hospodě, a s vámi tam sedí 8 lidí, kteří nedělají v médiích, jezdí s vozíkem, dělá v knihovně, prodává v potravinách, dělá v cestovce. Teďka se bavíte a chcete říci něco zajímavého. A pokud začnete vyprávět dvouminutovou strašně nepochopitelnou myšlenku, tak je nebudete zajímat. Tak tam budete sedět na okraji - jé, to je krávošina, co to tady říká. A pokud jste schopna tu myšlenku stlačit do několika vět a vypointovat to, tak že jim to bude fakt dost říkat, tak je to super. Ale jestli začnete vyprávět, že jste byla v Patagónii na dovolené na tři měsíce, že jste tam zažila strašně humornou diskuzi dvou lovců velryb, tak na Vás budou koukat jak na trotla. Je to nezajímavé. To podání musí být takové, aby to zaujalo. Dvě minuty nudy, to je šílené.

Přiblížila bych se ještě trošku k těm poradám. Vy řídíte multichannel desk, takže i těm jednotlivým editorům rozdělujete, co mají dělat?

S editory, co se týče například Mediafaxu, tak s těmi ráno komunikuji formou počítačového komunikátoru nebo mailu o tom, co pokrývají. Oni mi posílají plány, takže já vím, co oni dělají. Agentura je dobrá, protože ta dělá všechno. Zajímavé i nezajímavé věci. A už tam se můžeme domluvit na nějaké kooperaci. Oni řeknou, že pokud budeme dělat to a to, neseženou žádného peopla do zpravodajství, tak to uděláte telefonicky. Nebo když se bude něco dít, tak dají vědět, že je to strašně zajímavé a že bychom měli nastoupit v televizi. Ano, komunikujeme i hodně témat pro agenturu a pro tnko.

A dá se říci, kdo má přednost, pokud se objeví nějaká superaktuální zpráva?

Nikdo.

Hlavní schválení témat tedy jde přes Vás a pak to doladuje editor obsahu?

Ano.

Příloha č. 6: Rozhovor s Mgr. Antonínem Rychteckým, vedoucím redakce pro program Televizních novin (text)

Pro jaké publikum zprávy vybíráte?

Zaměřujeme se na širokou masu, což znamená, že témata musí zaujmout co nejvíce diváků. V hlavních televizních novinách se některé zprávy opakují z odpoledních Televizních novin, ve večerních Televizních novinách by pak měla být lehčí témata, protože tato relace je až ve 22.30.

Dozvěděla jsem se, že máte 4 porady za den – jaká je na každé z nich Vaše úloha?

Ano máme 4 porady denně, ale já na tu ranní v 10.00 nechodím. To znamená, když já přijdu do práce, polední Televizní noviny jsou již hotové a já je pouze odpravím. Co se týká odpoledních a večerních Televizních novin, ty se řeší na poradě, která se koná v 1 hodinu. V tu chvíli mají reportéři téma většinou daná a my se tam rozhodneme, jestli to téma ještě nezměníme, jestli z toho neuděláme nějaký živý vstup, a já potom rozebírám s redaktory, jakou formou by to chtěli dělat. V současnosti je to zjednodušené tím, že jsou to z 90 % živé vstupy. Moje úloha je u všech relací stejná, účastním se na výběru témat a jejich zpracování.

Kdo na poradě navrhuje témata zpráv a způsob zpracování?

S tématy přicházejí redaktoři nebo vedení redakce. Na ranní poradě se reportéři domluví, jak a co natočí, co tam nesmí chybět, ale to, co se dohodne na této ranní poradě, neznamená, že se to musí dodržet, protože témata se během dne mění. Řekněme, že třeba 1/5, která se rozhodne na ranní poradě, se vůbec nebude dělat. Způsob zpracování určuji já po poradě s ostatními členy z vedení redakce.

Kdo navrhuje technické zpracování reportáže – přímý vstup nebo předtočená reportáž?

To je většinou moje práce po konzultaci s reportérem.

Jak přímo Vy zasahujete do výroby reportáže?

Já mám na starosti hlavně vizuální stránku reportáže, rozhoduji, jakou bude mít formu, tj. jestli to bude živý vstup nebo předtočená reportáž, druh použité hudby, způsob střihu, atd. Takže já s reportérem mluvím hodně o tom, kde je třeba vyrobit nějaké grafiky a

jaké střihy tam budou a jak budou dlouhé, jak dlouhá bude celá reportáž. Co se týká obsahu textu, tak tam myslím, že zasahuji maximálně 10 – 15 %. Na mně záleží hlavně vizuál - jaká bude použita grafika, jaké budou použity obrazové materiály. Televizní zpravodajství je hodně infotainment, takže vizuální zpracování je důležité.

Které hodnoty jsou nejdůležitější pro to, aby se z informace stala zpráva?

Na prvním místě je to práh pozornosti, jako druhou hodnotu bych uvedl překvapení, a následují personalizace, význam, vztah k elitním osobám a souznění.

Z jakých zdrojů nejčastěji čerpáte informace, dokázal byste to odhadnout procentuálně?

Já nejčastěji čerpám z internetu, protože ten je mnohdy rychlejší než agentury, a pak samozřejmě z informací od redaktorů, z již zmíněných agentur a tištěných médií.

Kdo určuje, která ze zpráv dostane přednost, pokud bude potřeba některou z nich z časových důvodů zrušit?

Během vysílání určuji toto pouze já.

Máte svobodu při tvorbě práce?

V rámci možností ano.

Je Váš názor v redakci považovaný, radí se s Vámi ostatní kolegové?

Zpravodajství je týmová práce – řadu věcí nelze rozhodovat individuálně tzv. od stolu

Stalo se Vám, že jste se tématu nemohli věnovat kvůli souvislosti s reklamními zadavateli nebo určitým politickým názorem, nebo např. kvůli elitním osobám, které působí ve vašem médiu?

Ne.

Domníváte se, že existují předsudky, které ovlivňují Váš výběr?

Ne

Podle čeho vybíráte osoby, které promlouvají ve zpravodajství (politiky, odborníky, ale i lidi z ulice)?

Vybíráme je půl na půl s redaktory. My máme samozřejmě nějakou vizi, koho bychom chtěli, aby tam promluvil, a pak máme samozřejmě určitou databázi lidí, kteří se nám k různým tématům vyjadřují. Pak je to také o tom, kdo je ochoten a schopen nám k danému tématu cokoli zajímavého říci.

Máte nějaký seznam, z kterého čerpáte, když potřebujete názor odborníka, např. psychologa?

K danému tématu se vždy snažíme oslovit nejpovolanejší osoby.

Příloha č. 7: Rozhovor s Evou Chaloupkovou, editorkou Televizních novin (text)**Pro jaké publikum vybíráte zprávy?**

Zprávy samozřejmě vybíráme pro co nejširší okruh lidí, takže si myslím, že hlavně pro tu střední třídu, obyčejné lidi. Vždycky říkám, aby zpráva byla taková, aby jí rozuměla i babička z Dolní Lhoty. Takže se snažíme udělat zprávy takové, aby zaujaly ideálně úplně všechny, aby zaujaly co nejvíc lidí, a snažíme se zaměřit i na ty mladé, kteří televizi už teď díky internetu trošinku zanedbávají, což je pochopitelné. Snažíme se zaujmout i ty lidi mladší, snažíme se zaujmout co nejširší skupinu obyvatel.

Porady máte 4x denně?

Ano, porady máme 4x denně, jednu máme ráno, kde se scházíme s reportéry a kde si řekneme, kdo přinese jaké téma, sladíme to, abychom to měli co nejzajímavější, případně těm, co nic nemají, se témata najdou. Když se už ví, co ostatní točí, tak se začnou domlouvat, že si respondenty můžou navzájem natočit, aby dva nejeli na to samé místo.

A jaké funkce máte v těch 4 poradách? Jste to hlavně Vy, kdo koordinuje témata reportérů?

Jsme tam dva zhruba tak na stejné úrovni, šéfredaktor a já jako editor. Redaktor zhruba ví, co točit a jak, a já zase říkám, co se nám bude hodit do skladby, a co bychom tam potřebovali ten den ještě mít. Abychom tam třeba neměli tři pohřby.

A Vy se zúčastňujete všech 4?

Ano, všech 4.

Kdo na poradě navrhuje témata zpráv a způsob jejich zpracování?

Témata si ideálně navrhují sami reportéři, nejlépe by měli přinést něco, co nemá nikdo, nicméně navrhuje i šéfreportér, který s nimi mluví. Když někdo nemá téma, tak mu je přidělíme. Pokud vím téma i já, tak navrhuji i já, protože jsem koordinace s deskem, agenturou a tn.cz. Témata tak nějak navrhují všichni, nicméně by si je měli nosit sami reportéři.

Jaké zpravodajské hodnoty jsou podle Vás nejdůležitější?

Myslím, že se naše zpravodajství snaží o práh pozornosti, protože potřebujeme zaujmout co nejvíce diváků, a překvapení. Pak vztah k elitním osobám, ty lidi hodně zajímají. Taky stojíme o to, abychom měli zprávy jako první, teď hned, což je ten práh pozornosti. Samozřejmě význam, protože chceme těm lidem něco říci. Co se týká negativity, raději vysíláme zajímavé věci, které jsou pozitivní. Dále bych řekla asi i frekvenci.

Z jakých zdrojů nejčastěji čerpáte? Dokáže to vyjádřit procentuálně?

Je to pokaždé jiné, ale nejčastěji jsou pro nás nejcennější informace od našich vlastních zdrojů, to znamená, že každý redaktor má okruh lidí, kteří jsou nakontaktováni, a říkají mu to, co nikdo jiný nemá, pak je to samozřejmě agentura Mediafax, která zprávy shromažďuje. A jako poslední jsou samozřejmě internet, další média a tiskoví mluvčí, to je asi ta největší část. Doufám, že z nějakých 60 %, máme vlastní témata, která jsou od zdrojů, které jsou jenom naše, nějakých 30 % pochází od agentury, a zbytek máme z ostatních médií. Není to tak ale pokaždé.

A ty Vaše zdroje, to znamená tajné zdroje plus diváci?

Tajné zdroje i diváci. Diváci tvoří zatím menší část, ale to se snažíme změnit, máme tady pro ně i horkou linku. Ale většinou u diváků jsou to zprávy typu dopravní nehody, tamhle se něco děje, někoho tam zatýkají, apod. Ale většinou jsou to naše tajné zdroje, spřátelené zdroje, které mají přehled o dění v různých institucích, a dávají nám informace.

Kdo určuje, která ze zpráv dostane přednost, pokud bude třeba nějakou z časových důvodů vyřadit?

Tak to určuje hlavně ředitel zpravodajství plus producer, který dává té denní relaci tvář, a ještě po konzultaci s editorem, to znamená se mnou. My tři tam sedíme, nejdůležitější slovo má ředitel zpravodajství, producer a pak já.

Myslíte, že máte svobodu při tvorbě práce?

Já si myslím, že do té míry, aby ty zprávy šly odvysílat, ano. Ona svoboda je hezká věc, anarchie je druhá věc, takže musíme se mezi sebou domluvit.

Myslíte si, že je Váš názor v redakci považovaný? Radí se s Vámi ostatní kolegové?

Já doufám, že ano.

Stalo se Vám, že by se redakce tématu nemohla věnovat, kvůli souvislosti s reklamními zadavateli, nebo v souvislosti s určitými politickými názory, nebo kvůli elitním osobám, které působí ve Vašem médiu?

Já myslím, že ne.

Domníváte se, že existují předsudky, které ovlivňují Váš výběr?

Já myslím, že ne, doufám, že ne. Nebylo by to určitě profesionální, to by opravdu nemělo být. Zprávy nesmí poznat, co si myslím já, zprávy musí být takové, jak se vše děje, názor si na to podle mě musí udělat divák.

Snažíte se mít nějaký osobní styl, když zasahujete do reportáže?

Nesnažím, ani bych neměla, protože tenhle osobní styl by měl mít každý reportér. V ideálním případě jsou reportéři natolik dokonalí, že tu reportáž udělají na 100 %, a myslím si, že je dobře, že by mělo být znát, že to jméno má nějaký styl, a mělo by to být na té reportáži poznat. Takže já se je snažím jenom vést. Když si myslím, že reportáž není vystavěna úplně správně, tak to s ním po poradě předělám. A když on má pocit, že ten můj názor není správný, tak se o tom pobavíme. Takže to tvoříme jakoby spolu, ale snažím se jim do toho nemíchat, protože já bych do toho neměla dávat sebe. Já ručím za to, že tam je všechno správně, že tam nebude žádná dezinformace. Můžu do toho zasáhnout, kdy si myslím, že by reportáž šla udělat trošičku líp, potom mu navrhnou, že bychom to mohli změnit, ale rozhodně se nesnažím to překopat, aby to ztratilo jejich podpis.

Jak často zamítáte témata reportérů?

Často, každý den. Ti reportéři jsou profesionálové, a pakliže nemají téma, je to pro ně trošku ostuda. Takže když nemají dobré téma, tak nabídnou aspoň nějaké horší, a pakliže je horší, tak my ho zamítneme. A pro reportéra je opticky lepší, když přinese něco, co se nám nelíbí, než kdy nepřinese nic.

A zamítání témat závisí asi hodně na tom, jak už je příslušný redaktor zkušený?

Samozřejmě. Pro nás je to reportér kus od kusu, a čím déle to dělá, tím má více zdrojů a delší prsty mezi informátory. Tudiž se dostane k lepším tématům. A těm se pak málo stane, že jim něco zamítneme.

A s reportéry probíráte témata reportáží poté jednotlivě?

My si na první poradě uděláme schéma o tom, co kdo točí, a potom se pravidelně obvoláváme i s producerem, který má zase na starosti, jak to bude vypadat. A tak jim říkáme, kde by mohla být grafika, kdo by mohl v reportáži mluvit, aby to bylo v pořádku, aby tam byly všechny strany, protistrany, aby tam bylo to a to. Mám výhodu, že sedím u internetu, takže můžu čerpat nové informace, které potom nabířuju, aby tam na něco nezapomněli. Takže takhle jsme spolu v kontaktu celý den. Když sem tedy přijde s reportáží, tak by to mělo mít všechno, co jsme si celý den říkali, abychom nemuseli dotáčet. A v ideálním případě tam už všechno je.

Ve své bakalářské práci věnuji kapitulu osobám, které mají přístup do zpráv. Podle čeho Vy vybíráte tyto osoby? Jsou to politici, odborníci, lidé z ulice.

Vybíráme podle toho, co potřebujeme. Takže lidé z ulice jsou velmi vděčná kapitola, protože to točíme pro ně, tudíž oni hrozně rádi vidí, když tam můžou vidět podobného člověka, jako jsou oni. My se tím přibližujeme k lidem. Když budou v reportážích mluvit samí profesori a doktoři věd, tak těm lidem to bude hrozně vzdálené. Ankety vybíráme v místě, kde má ta anketa smysl, aby byla k tématu. Politiky vybíráme podle funkce, protože když točíme o tom, že se snaží svrhnout vládu, tak musíme dát toho, kdo se snaží tu vládu svrhnout. Vždycky dáváme stranu i protistranu. Odborníky se snažíme vybírat podle odbornosti. Ne každý odborník je do médií vhodný, protože víme, že odborníci někdy mluví trošku nešťastně. Ve zpravodajství má zpráva minutu třicet, a když odborník ten problém vysvětluje dvě minuty, a my mu řekneme, že potřebujeme, aby mluvil 10 vteřin, tak se z toho zhrouť. Takže máme odborníky, kteří znají média, a jsou schopní řeč smrsknout do těch deseti vteřin.

A máte nějaký seznam?

Nemáme seznam, máme naše kontaktní záznamy, takže víme, že když potřebujeme ekonoma, máme tady pět ekonomů, o kterých víme, že jsou v pořádku, že jsou k tomu tématu vhodní, že s nimi nebude problém, že se vyjadřují docela dobře. Samozřejmě

zase na těch pěti odbornících netrváme, bylo by to špatně. Takže se snažíme kontakty rozšiřovat a obměňovat.

Na Nově neexistuje rozdělení do jednotlivých redakcí, jako je to u jiných televizí. Redaktoři by tedy měli mít poměrně univerzální přehled o dění ve světě. Mohou tedy navrhnout veškerá témata?

Mohou navrhnout různá témata, my si myslíme, že by redaktor měl být člověk s maximálním přehledem ve všech kategoriích. Ale samozřejmě, když je někdo víc specifikovaný třeba na dopravu, nebo když se víc věnuje zdravotnictví, tak to dodržujeme. Ne vždycky se v daném oboru něco děje, takže je potřebná multifunkčnost. Nicméně neříkáme, že všichni musí dělat všechno. Samozřejmě, když ten člověk dělá témata o zdravotnictví, tak má lepší kontakty, a když se objeví téma z oboru, tak ho raději přidělíme někomu, kdo už v tom dělal, než někomu, kdo se do toho musí ponořit. Ale nejsme striktně rozdělení.

Mohla byste mi popsat Vaši funkci ve vývoji zprávy?

Editor dělá to, že na ranní poradě projede, kde se co děje, podívá se do agentur, na internet, do novin, aby věděl, co se kde stalo, a potom je porada s redaktory. Vyslechneme, co redaktoři mají, a potom se s šéfredaktorem domluví, co se bude točit. Potom je hlavní funkcí editora určit, co bude ve zprávě řečeno. Pakliže tam řekneme, že někdo zemřel, a on nezemřel, tak to jde za mnou, potažmo za reportéry. Ale já jsem ten filtr zpravodajství a neměla bych to pustit. Já jsem ten, kdo ručí za to, že vše bude správně, že tam nebude nic zkresleno, že ve zprávě budou všechny informace. Takže to musím tomu redaktorovi zkontrolovat a případně vrátit či aktualizovat.

Příloha č. 8: Rozhovor s Michalem Kratochvílem, reportérem TV Nova (text)**Pro jaké publikum vytváříte zprávy?**

Zprávy vytváříme pro masu. To znamená pro ten největší podíl diváků, kteří jsou. Komerční zpravodajství říká, že tu zprávu musí pochopit i babička v Krušných horách, to znamená, že zprávy jsou dělané pro největší počet lidí. To znamená, že zpráva musí zaujmout pokud možno co nejvíc lidí. Nesmí to být zpráva, která se týká například jenom 20 – 30 lidí. Musí to být zpráva, která ty lidi zasáhne, může se jich dotknout v osobním životě, v pracovním životě, může pro ně znamenat nějakou změnu v jejich zažitých stereotypch. A hlavně musí jim to být něčím blízké. Musí si říci, že se mu to může taky stát.

Jak často máte porady s redakcí zpravodajství?

Když počítám reportérskou, tak ta je ráno, kde se rozdělují témata, pak je další porada v jednu hodinu, kde šéfové, včetně ředitele diskutují o obsahu zpráv, a pak je ještě předporada v šest večer, kde se diskutuje o tom, jak budou jednotlivé zprávy nasazeny ve scénáři Televizních novin.

Mohl byste mi trochu přiblížit tu ranní poradu?

Ranní porada probíhá jednoduše, reportér tam přináší svoje vlastní téma. Když například den předtím má domluveno, že bude určité téma točit, tak na tu poradu nemusí, nebo když na tu poradu přijde, tak sám přednese svoje téma. V případě, že vlastní téma nemá, tak mu téma přidělí vedoucí, který je zodpovědný za řízení multichannel desku a za reportáže. Tam to probíhá normálně, rozdělí se témata, zhruba se řekne, o čem by to mělo být, tzn., že když je to zadání, nebo i když reportér přijde s vlastním tématem, tak říká, jakou má představu. Oni ho případně opraví a řeknou mu, že by chtěli, aby tam dal tohle, tohle, tohle, a pak na tom reportér začíná dělat.

A kdo Vám tohle říká?

Říká mi to šéfredaktor a editor obsahu.

A co probíráte na té druhé poradě?

Na té druhé poradě se vlastně probírá obsah zpráv. To znamená, že tam už sedí kompletní vedení, které o jednotlivých položkách těch reportáží, které už se točí, mluví,

a případně, když z toho bude nějaký závěr, například ředitel zpravodajství si myslí, že tam chce něco přidat, tak editor volá reportérovi na plac a řekne mu, co tam chtějí dodat. Většinou editor volá redaktorům na plac a ptá se, co už mají natočeno, kam to směřuje, a přednáší to na poradě. A tam se to případně vyvíjí někam dál.

A na té poradě v šest hodin?

Tam se už jenom řadí podle scénáře.

Na těch posledních dvou poradách už nejste?

Ne, to už se reportérů netýká. To už je vysloveně na vedení, které si zprávy různě posouvá. Podle toho, jak oni uvažují, že by to diváky mělo zaujmout.

Témata tedy převážně navrhuje Vy, nebo Vám jsou přidělena šéfredaktorem?

Ta tendence je, aby si lidi sami nosili ta témata.

A způsob zpracování?

Způsob zpracování je už na každém redaktorovi. To znamená, že například to probíhá tak, že ty lidi navrhují zpracování jako takové, a je na každém redaktorovi, aby si vymyslel způsob, jakým tu reportáž udělá. Mohou tam být požadavky, že si někdo vymyslí, že tam chce mít „no comment“ nebo něco takového.

Kdo rozhoduje o technických parametrech reportáže? Třeba zda to bude přímý vstup.

To rozhoduje producent toho pořadu, to znamená ten člověk, který odpovídá za to, jak budou Televizní noviny večer vypadat. Není to tedy editor, který je odpovědný za to, že to bude obsahově správně, ale je to producent, který rozhoduje o tom, jak to bude fyzicky vypadat. To znamená, že já budu chtít točit reportáž, ale producent nebo kdokoli z vedení může přijít, že kromě reportáže chce například živý vstup odborníka. Takže se tam prostě udělá živý vstup. Ono se to rozhoduje dost kolektivně, protože se to většinou dělá po poradě s ředitelem.

Kdo Vás nejvíce při vytváření zprávy ovlivňuje?

Nejvíce nás samozřejmě ovlivňuje editor. Editor má vlastně největší možnost do toho textu zasáhnout, protože to je člověk, který někam ten text směřuje, a je to ten člověk,

který je pak zodpovědný za to, že to bude správně. Takže ten nás nejvíce ovlivňuje v rámci textu.

Jaké zpravodajské hodnoty jsou podle Vás nejdůležitější?

Podle mě je nejdůležitější personalizace, potom frekvence, překvapení, vztah k elitním národům, práh pozornosti a souznění.

Z jakých zdrojů nejčastěji čerpáte? Odhadnete to procentuálně?

Já si myslím, že ve velké míře, určitě z 50 %, čerpáme z vlastních témat, která si redaktoři přinesou a někde zjistí. To jsou informace, které člověk přinese v rámci svých kontaktů, to znamená, že se s někým sejde, dostane nějakou informaci, nebo jsou to ty primární zdroje, které jsou novinářsky asi nejsprávnější, to znamená, že je to opravdu originální téma, které má ten reportér. Ze 30 %, možná 40 %, to jsou denní události, které se dějí ten den, vyjdou v nějakém agenturním přehledu, takže třeba víme o tom, že zasedá Poslanecká sněmovna, zasedá vláda, nebo že je nějaká demonstrace.

Takže ČTK?

Mediafax. My neodebíráme ČTK. My čerpáme z Mediafaxy a 10 % pak jsou zprávy, které pocházejí například z novin. Nemůžeme mít všechno sami, nebo první, tak když se například objeví nějaká zpráva v novinách, která je natolik zajímavá, že uznáme za vhodné, že je potřeba ji sdělit našim divákům, tak jsou to tzv. přepisy z novin. Vezmeme tu zprávu a snažíme se k ní během dne získat něco nového, aby to nebyl jenom čistý opis, ale aby bylo možné k ní vytvořit něco nového.

A pokud vytváříte nějakou zprávu a máte už bodový scénář, kdo určuje, kterou zprávu vyřadíte, pokud přijde nějaká aktualita, kterou tam budete chtít vložit?

To právě určuje producent, ten, kdo je odpovědný za obsah. Většinou to hlavní měřítko, proč tu zprávu vyhodit, je například to, že si tu zprávu můžeme nechat, nikdo nám ji nesebere, můžeme ji odvysílat třeba v dalších Televizních novinách. To si myslím, že je hlavní kritérium, protože je zbytečné vyhazovat něco, co je aktuální, když v bodovém scénáři máme něco, co si můžeme nechat na další den - co například máme sami a o čem víme, že nám to nevezme jiný novinář.

A určuje to kdo?

Určuje to producent.

Myslíte, že máte svobodu při tvorbě práce?

Myslím si, že jo. Já bych si ji asi dokázal vydupat, kdyby se mě někdo snažil ovlivňovat. A myslím si, že mi nikdo nikdy nezasahoval, ani se mi nesnažil vnutit, nějaký názor.

Myslíte si, že si Vašeho názoru v redakci považují? Chodí se za Vámi radit kolegové?

Otázka, je, jestli to řeknou jakoby přímo otevřeně, ale spousta kolegů se inspiruje tím, jak ty zprávy dělám.

Stalo se Vám, že jste se někdy nemohl tématu věnovat kvůli reklamním zadavatelům nebo politickým názorům či kvůli elitním osobám, které působí ve vašem médiu?

Tohle nedokážu hodnotit, myslím si, že co se týká reklamy, tak ne, nejsem přesvědčen, že by někdo někdy ovlivňoval kvůli reklamě. Jestli v minulosti, a to se bavíme třeba o třech letech zpátky, jestli někdo ovlivňoval něco kvůli politice, to už se asi nedozvíme. Je pravda, že možná nějakých x let zpátky mohlo dojít k ovlivnění, možná měl někdo nějaký vztah s nějakým politikem, ale myslím, že teď už by se to v žádném případě nestalo, nikdo by si to nedovolil. Ale před třemi lety jsem tu byl teprve rok, takže možná jsem to viděl špatně. Spíš nedokážu na tuhle otázku odpovědět, ale v současné době to tu žádná politika neovlivňuje. A elitní osoby určitě ne, na druhou stranu asi není zájmem televize, abychom vysílali pošpiňující reportáže o našich tvářích.

Stalo se někdy, že přišla zpráva nebo událost, kdy ten herec působil ve špatném světle, a Vy jste ji nezveřejnili?

Já si toho nejsem vědom, nebo nevím. Sám jsem se s tím nesetkal.

Domníváte se, že existují předsudky, které ovlivňují Váš výběr?

Myslím, že ano, určitě. Jako každý mám nějaký názor a já bych třeba určitě nějaké věci netočil, protože se mi do toho z nějakých důvodů nechce. Dokážu si představit, že do některých témat bych nešel. Myslím si, že některá zpráva je pro mě zbytečná a že bych

ji pro toho diváka nenatočil. A myslím si, že může být zbytečná a kontraproduktivní i pro zpravodajství. Protože odvysílat reportáž, která je postavena divně, je nesprávné.

Snažíte se mít nějaký osobní styl, podle kterého by lidé poznali, že je reportáž od Vás?

Myslím si, že ano, já se snažím reportáže dělat hodně dynamicky. To znamená, že divák musí od začátku získat pocit, že je ta zpráva důležitá. Snažím se to odlišovat tou postprodukční prací. To znamená, že nejde jen o to, pokrýt reportáž obrázky, ale jde o to, dát tam nějakou přidanou hodnotu. To znamená, že se hlavně snažím točit v nějakých tématech, tj., že pokud do republiky přijede americký prezident, tak si dovoluji tvrdit, že dneska už ty lidi tuší, že reportáž o bezpečnostních opatřeních budu dělat já, protože vždycky se snažím najít určitou oblast na ulici kolem policejního prezidia, a hasičský záchranný sbor - zase na té nejvyšší úrovni. To jsou věci, které se snažím držet, a ti lidé vlastně vědí, že pokud ta zpráva přijde, tak by měla přijít ode mě. Je to zaprvé postprodukční prací a druhým formátem je držet se zajetých témat, kterými člověk žije, a každý si s nimi člověka spojuje.

Ale vy tady nemáte rozdělení na redakce?

Nemáme.

Podle čeho vybíráte osoby, které promlouvají ve zpravodajství, jak politiky, tak odborníky a lidi z ulice. Máte nějaký seznam?

Ne, seznam neexistuje žádný. Myslím si, že je na volbě každého reportéra, aby si zvážil, koho v té reportáži potřebuje, aby byla vyvážená. To znamená, a platí to v každé televizi i v komerčním zpravodajství, že to hlavní je, aby reportáž byla vyvážená. Když točím politická témata, týkající se třech politických stran, tak tam musí být všechny tři politické strany. Je ve výsledku jedno, kdo je tam zastupuje, ale měli by aspoň mít stejnou funkci - a pak je na těch stranách, jestli nám toho člověka dohodí. Takže je to tom, že já zvednu telefon, bude mluvit Petr Nečas, Sobotka z ČSSD a z logiky věci by k tomu měl mluvit z TOP09 Schwarzenberg. Ale když Schwarzenberg není, může mluvit Kalousek. Mělo by to být úrovnově stejné a musí tam být zastoupené všechny strany. Co se týče odborníků, tak tam by to mělo být na zvážení každého redaktora. Redaktor má svoje lidi, kteří jsou často stejní, protože Česká republika není natolik velká, abychom si mohli dovolit mít pokaždé jiného odborníka na stejné téma. Často se

to dělá tak, že když se člověk jakoby najde, je dobrý, a dokáže mluvit na kameru, tak toho samozřejmě reportéři využijí. Na druhou stranu je pravda, že pak může dojít k tomu, že se ten člověk „přejí“, že je v televizi tak často, že pak musí být potlačen dozadu, což je příklad Tomio Okamury, který mluvil ke všemu, pořád a dokola, až se „přejedl“ a dneska v těch zprávách už nemá místo. On sám pochopil, že toho bylo hodně, a stáhl se z mluvčího Asociace cestovních kanceláří.

Ohledně psychologů - podle čeho byste třeba vybral psychologa, je to jenom příklad. Jak reportér postupuje? Hledá ho na googlu, nebo se chodí ptát ostatních reportérů?

Tou první věcí, kterou udělám, když potřebuji najít psychologa, je to, že máme telefonní seznam, který je v našem redakčním systému, a tam nařukám „psycholog“. Pokud mi tam vyjedou nějakí lidé, tak kontaktuji je.

Takže existuje seznam.

To je telefonní seznam, ale nikdo mi nenařizuje se jím řídit. Je to velká pomůcka, tvoří se tam seznam lidí. Abychom pořád nehledali, tak tam existuje seznam lidí, ale nikdo mi nenařizuje se jím řídit. Mohu si najít psychologa sám, např. v googlu nebo zavolám do Bohnic a zeptám se mluvčí, jestli nemají nějakého psychologa, nebo do nemocnice, aby mi někoho dohodili. Takže těch cest, jak je sehnat, je spousta. Jakmile ale získám nějakého člověka - například já mám IT odborníka, se kterým hodně točím, moc lidí s ním netočí, takže mi zůstal - tak jdu za ním, když točím IT téma, protože vím, že je dobrý, že mi vždycky vyšel vstříc a že to dokáže okomentovat tak, aby to diváci pochopili. Víím, že to nebude člověk, který bude mluvit v odborných výrazech, kterým nikdo nebude rozumět, a vůbec už ne babička v Krušných horách.

A lidi z ulice?

Lidi z ulice jsou asi náhoda. Já si myslím, že lidi z ulice fungují tak, že natočit anketu je neuvěřitelně těžké. Protože dva lidi z deseti odpoví na otázku. Těch osm většinou, když jdou kolem, když se člověk zeptá, jestli může položit otázku, tak vůbec neodpoví a odejdou. Takže tam je to spíš o tom, sehnat ty lidi, aby vůbec odpovídali.

A když máte pak nějaké čtyři respondenty, podle čeho je seřadíte, aby bylo ano a ne, vyváženě?

Já to dělám tak, že u mě je otázka, kde je ten názor. Natočím 10 lidí, a z těch 10 mi 9 řekne ano a 1 ne, tak tam dám ano. To „ne“ pomínu. Třeba to dám do komentáře. A řeknu, že většina lidí odpovídala takto. Byly tam výjimky, ale většina odpovídala takto. To znamená, že já to jedno „ne“ zaznamenám v reportáži, aby tam zaznělo, abych neřekl, že 100 % lidí říká ano. Ale nechám odpovídat jenom lidi s kladnou odpovědí. Pokud je to ale 50 na 50, tak je to tak, že tam nechám dva a dva. A pak, když se to bije - v tom smyslu, že je to 30 na 70 - tak pak většinou je to 2 – 1, a když se tím člověk nechce moc zatěžovat, tak tam dá jedno ano a jedno ne. A je to jakoby názor ulice.

Ted' bych se chtěla zeptat na výběr tématu a zpracování zprávy. Kolik si myslíte, že je průměrně v reportáži toho Vašeho a kolik je tam názoru editora.

Já si myslím, že názoru mého je tam ... - to nejde říci, záleží, jak to reportér zpracuje. Je to podle toho, jak se to čte. Když se to editorovi nelíbí, tak do toho dá víc toho svého potenciálu, ale pokud budu hodnotit sebe, tak si dovedu představit, že za sebe tam mám 98 %. A 2 % jsou tam nějaké úpravy editora, nebo doplní nějakou myšlenku.

A u toho výběru témat?

Ten výběr témat je 100 % na nich. Protože oni určují, co chtějí v Televizních novinách. Já přijdu s návrhem, a buď mi ho schválí, nebo ne.

Jak často se Vám stává, že by ho neschválili?

Moc často ne, v jednom z deseti případů, možná ani to ne. Je to velmi málo, ale je to na úrovni jednotlivých reportérů. Když budu brát jiné kolegy, tak ti přijdou s deseti tématy a vezmou jim jedno. Je to také o zkušenostech, nemůže nikdo chtít po reportérovi, který začíná, aby mu prostě nosil témata jako reportér, který je tam třeba deset let. Čím je tam reportér déle, tím více témat mu schvalují, protože už ví, jak to zpracuje, bude to mít nějakou fazónu, bude to nějak vypadat, bude to mít smysl.

Na té ranní poradě se o tom tématu bavíte?

Na té ranní poradě se vlastně bavíme o tom tématu, říkáme, jak by to mohlo vypadat, například dneska chci točit reportáž o počítačovém hackerovi, který vyvolal spoustu filmů na net a půjde k soudu; tak jsem tam řekl, že mám to a to, je to největší hacker, který půjde k soudu, máme toto téma sami, je to moje informace. Oni řekli, že to už stačilo, a nikdo to dál neřeší. Je tam splněno několik základních požadavků, je to něco

nového, co tu ještě nebylo, a máme to sami, je to exkluzivní, mám to od svého zdroje, takže není potřeba o tom jakkoli dál diskutovat. Pokud se například jedná o politiku, tak tam se můžou bavit, co by z toho udělali. Co se například probírá zajímavého na Úřadu vlády, co by mělo být v reportáži. Velmi často se některými reportážemi zabýváme docela dlouho, protože to ty lidi zaujme. Ale většinou ta porada probíhá rychle, netrvá déle než dvacet minut. Myslím, že to je velmi rychlé, protože většinou je jasné, jak se témata budou zpracovávat, jak budou vypadat, a není potřeba o tom diskutovat.

A pak to doladuje editor?

Ano na té poradě v jednu hodinu, tam sedí jak editor, tak producent, a ředitel zpravodajství. Tam už se to řeší v tom nejvyšším vedení, jestli se na něco nezapomnělo, jestli není něco špatně.

A hlavní zodpovědnost je na Vás?

Jo, když to zkazím, tak to bude můj průšvih. Když nenatočím nějaké rozhovory, které tam jsou potřeba, a editor usoudí, že to je špatně, tak je to moje chyba.

Říkal jste, že máte témata navržena už den předem. Ta témata navrhuje komu?

To navrhuje šéfredaktorovi nebo případně editorovi obsahu.

A oni Vám už rovnou řeknou ten večer, jestli tohle téma chtějí?

Ano, oni řeknou, že jo, že tohle se jim líbí - a tamto třeba ne.

A když řeknou, že se jim to nelíbí, tak to už dále nepřednášíte?

Ne, to už je zbytečné, protože tam sedí ti samí lidé.

A kdo tam je na té poradě?

Šéfredaktor, editor obsahu a člověk, který jakoby sladuje ta tři naše média, tzn. televizi, internet a tiskovou agenturu, a pak tam sedí samozřejmě zástupci Mediafaxu. To jsou ti editoři.

A kdo tam rozhoduje, která zpráva půjde?

To si tam řeší oni na stole, do toho já nevidím. To už je ten multichannel, kde sedí ti čtyři lidé a řeší, kdy to kdo pustí, nebo jak to půjde - to už je vysloveně na nich.